

KÖLTSÉGVETÉSI
TANÁCS

MAGYAR
KÖZTÁRSASÁG

KÖLTSÉGVETÉSI ALAPPÁLYA 2010-2014 (Technikai kivetítés)

2010. augusztus 18.

A tanulmány készítésében közreműködtek:

Baksa Dániel, Benedek Dóra, Benk Szilárd, Berki Tamás, Deli Lajos, Drabant Béla, Elek Péter, Fehér Csaba, Gáspár Katalin, Gerner Viktória, Gyöngyösi Zsolt, Harasztosi Péter, Jakab M. Zoltán, Jankovics László, Kiss Áron, dr. Kiss Csaba, Kiss Sándor Csanád, Marczell Kinga, Mihályi Dávid, Munkácsi Zsuzsa, Pintér András, Romhányi Balázs, Siklós Dóra, Szalai Ákos, Száraz Emese, Varga Zsuzsa, Veress Gábor Balázs, Virovác Péter.

Az elemzés a 2010. augusztus 11-ig rendelkezésre álló információkat veszi figyelembe.

FOGALOMTÁR

Általános tartalék	Olyan, a központi költségvetésben képzett tartalék, amely előre nem látható kiadások fedezetéül szolgál. (A hatályos szabályozás szerint az általános tartalék a központi költségvetés kiadási főösszegének legalább 0,5, legfeljebb 2%-a lehet.) Felhasználásáról a kormány dönt. Az első félévben legfeljebb a tartalék 40%-a használható fel országgyűlési felhatalmazás nélkül.
Belső bevételek és kiadások	A költségvetés belső bevételi és kiadási tételei azok, amelyekről a költségvetési törvény formájában az Országgyűlésnek módjában áll dönteni (ezért ezeket „diszkrecionális” tételnek is szokták nevezni). Belső kiadás például az állami beruházások előirányzata, belső bevétel például a költségvetési szervek díjbevételei. A belső bevételek és kiadások különbözete a belső egyenleg.
Céltartalék	Olyan a költségvetésben meghatározott tartalék, amelynek céljáról a költségvetési törvény rendelkezik.
Előirányzatok zárolása	Az előirányzat egy részének vagy egészének felhasználására vonatkozó időleges és feltételhez kötött korlátozás.
Elsődleges bevételek és kiadások	Kamatbevételek nélkül számított költségvetési bevételek, illetve az államadósság miatti kamatkidadások nélkül számított költségvetési kiadások. A kamatbevételek és -kiadások egyenlege nélkül számított költségvetési egyenleg az úgynevezett elsődleges egyenleg.
ESA-híd	A hatályos magyar elszámolási szabályok, valamint az Európai Unió statisztikai módszertana (ESA, European System of Accounts) szerinti elszámolási szabályok alapján számított költségvetési egyenleg közti különbség levezetése. Az államháztartási mutatók csak az ezen eltérések miatti korrekció (ESA-híd) után válnak összevethetővé más EU-statisztikáival illetve az uniós szabályokkal.
Felülről nyitott belső tétel	Olyan belső tétel, amelyre vonatkozó tervszámot a költségvetési törvény tartalmaz, de amelynek teljesülése törvényi felhatalmazás alapján a költségvetési tervszám módosítása nélkül is meghaladhatja a tervezett értéket. (A zárt belső tételek értelemszerűen azok, amelyek felülről nem nyitottak.)
Kockázati prémium (vagy felár)	Az értékpapírok – így az állampapírok – hozamának az a része, amit a kockázatmentesnek tekintett értékpapírok hozamán felül a kibocsátó fizetni kényszerül annak érdekében, hogy az eladni kívánt értékpapírok iránti kereslet elégséges legyen.
Költségvetés	Az államháztartás gazdálkodásának alapjául szolgáló olyan pénzügyi terv, amely szembeállítja az állami vagy önkormányzati feladatok ellátására fordítható költségvetési kiadásokat a költségvetési bevételekkel.
Költségvetési egyenleg	Az elsődleges egyenleg és a kamategyenleg összege.

Külső bevételek és kiadások	Minden olyan költségvetési bevétel vagy kiadás, amely a költségvetési törvény által közvetlenül nem befolyásolható, amely egyedi jogosultságot vagy kötelezettséget létrehozó törvény végrehajtását szolgálja, és amelynek nagyságát a magángazdasági és demográfiai folyamatok határozzák meg. A külső tételek módosítása ezért kizárólag szaktörvények útján törvényes. A külső bevételek és kiadások különbözete a külső egyenleg.
Maastrichti egyenleg	Az Európai Unió ESA'95 statisztikai módszertana alapján a <i>túlzott deficit eljárás</i> hoz kiszámított költségvetésiegyenleg-mutató.
Pénzforgalmi és eredményszemléletű elszámolás	A pénzforgalmi elszámolási rendszerekben az ügyleteket pénzügyi teljesítésük időpontjában kell elszámolni. Az eredményszemléletű elszámolás elve azt jelenti, hogy az egyes ügyleteket és eseményeket bekövetkezésük, nem pedig pénzügyi teljesítésük időpontja szerint kell elkönyvelni. Az adóbevételek esetében az eltérés forrása az, hogy az adókat a kivetésük alapjául szolgáló jövedelem létrejöttének időpontja, az adófizetési kötelezettség megállapítása vagy befizetés időpontja szerint mutatják ki. A magyar költségvetés módosított pénzforgalmi szemléletben készül, a tételek többségét pénzforgalmi szemléletben számolják el. Az ESA számviteli előírásai a költségvetési tételek szélesebb – ám nem teljes – körénél alkalmazza az eredményszemléletű számvitelt.
Technikai kivetítés (alappálya)	A nemzetgazdasági és költségvetési folyamatok olyan előrevetítése, ami a kivetítési horizonton – jelen kiadványunk estében 2010-2014-re – feltételezi a kihirdetett jogszabályok hatályban maradását, illetve kihirdetés szerinti hatályosulását, és amely az esetleges intézkedési javaslatok költségvetési hatásvizsgálatának alapjául szolgál. A technikai kivetítés jogszabályi meghatározása: a költségvetési bevételek és kiadások várható alakulására vonatkozó olyan számítás, amely a magángazdasági és demográfiai folyamatok, valamint a kihirdetett jogszabályok, jogerős bírósági döntések és az állami feladatok ellátásához szükséges erőforrások árszínvonal-változásból eredő értékváltozásának hatását veszi figyelembe, egyéb változásokat – így jogszabályban még meg nem jelent szakpolitikai döntéseket – azonban nem.

A Költségvetési Tanács küldetése, hogy célzat és részrehajlás nélkül bemutassa a gazdasági folyamatok és az országgyűlési döntések várható költségvetési hatásait. Az MKKT a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvény 7. § (2) bekezdésének b) pontja alapján készíti el a költségvetési adatokra vonatkozó technikai kivetítését. A Költségvetési Tanács a technikai kivetítések rendszeres készítésével hozzá kíván járulni a költségvetési tervezés és a jogalkotási munka megalapozásához.

Elemzésünk a törvény felhatalmazásával összhangban, azzal a céllal mutatja be a már kihirdetett szaktörvények változatlansága melletti makrogazdasági és költségvetési alappályát a 2010–2014. évekre, hogy az viszonyítási pontot jelentsen a későbbi törvényalkotási javaslatok, köztük a költségvetési törvény költségvetési hatásvizsgálatához. Ezen túlmenően az alappálya eredményeinek fényében megvizsgálja a 2010. évi költségvetési törvényben kitűzött egyenlegcélok érvényesülését, valamint javaslatot tesz a külső tételek államháztartási törvénybe beemelő listájának tartalmára.

Technikai kivetítésünk az alábbi feltételezések melletti költségvetési pályát rajzolja fel:

1. az Országgyűlés nem módosítja a külső tételeket meghatározó szaktörvényeket;
2. az Országgyűlés a jövőben olyan költségvetési törvényeket fogad el, amelyek szerint a belső tételek egyenlege az általunk most várt 2010. évi reálszinten marad;
3. a többségi állami tulajdonú vállalkozások az eddig jóváhagyott értéken felül nem szorulnak 2010-ben költségvetési támogatásra;
4. az önkormányzatok költségvetési egyenlege a 2009. őszi költségvetési tervezés során a Kormány által feltételezett pálya mentén alakul.

A dokumentum Függelékében a költségvetési kivetítés módszertanának részletes bemutatása található.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	9
1. Bevezető	13
1.1. Módszertani háttér	13
1.1.1. A technikai kivetítésről	13
1.1.2. A belső tételek kezeléséről	14
1.2. Főbb feltevéseink	15
1.2.1. A technikai kivetítés makrogazdasági feltételezései	15
1.2.2. Pénz- és tőkepiaci környezet	16
2. A kivetítés eredményeinek bemutatása	17
2.1. Makrogazdasági alappálya 2010–2014.....	17
2.1.1. A júliusi adócsomag makrogazdasági hatásai	21
2.2. A költségvetési alappálya	25
2.2.1. Költségvetési kivetítésünk összefoglalása	25
2.2.2. A költségvetési szabályok számszerűsítése.....	28
2.2.3. Összehasonlítás a márciusi eredményeinkkel.....	34
Melléklet.....	42
M1. Javaslat a külső tételek listájára	42
M2. A külső tételek egyenlege.....	48
Az MKKT korábbi elemzései és hatásvizsgálatai.....	50

Ábrák jegyzéke

1. ábra: A külső kereslet alakulása	15
2. ábra: Fogyasztási ráta	18
3. ábra: A pénzügyi szervezetek különadójának áthárítása – feltételezett lefutás	22
4. ábra: A júliusi adócsomag makrohatásai	24
5. ábra: Az adóbevételek funkciók szerinti megoszlása	27
6. ábra: A költségvetési szabályrendszer érvényesülése	32
7. ábra: Reáladósság alakulása	32

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Főbb makrogazdasági, költségvetési és egyenlegmutatók, 2010-2014.....	12
2. táblázat: A technikai kivetítés makrogazdasági pályája	20
3. táblázat: Becsléseink a főbb pénzforgalmi jelzőszámokra 2010-14 között	25
4. táblázat: A 2011-es belsőegyenleg-követelmény teljesülése a belső tételek 2010 utáni változatlan reálértéken tartása esetén	30
5. táblázat: A 2012-es elsődlegesegyenleg-követelmény teljesülése	31
6. táblázat: Fiskális egyenlegmutatók 2010-2012 között	33
M1. táblázat: Javaslat a külső tételek listájára	42
M2. táblázat: Külső tételnek minősíthető, de a listára nem javasolt tételek	46
M3. táblázat: Javaslat a külön kezelt külső tételek listájára	47
M4. táblázat: Külső tételek pénzforgalmi szemléletben, 2010–2014.....	48

Összefoglaló

Gazdasági alapfolyamatok. Kivetítésünk szerint 2010-ben a korábban vártnál gyorsabb lesz a hazai növekedés, döntően a nettó export kedvező tendenciáinak köszönhetően. Bár a magyar gazdaság exportja iránti kereslet fokozatosan élénkül, az exportpiacainkon megvalósuló költségvetési kiigazítások rövid távon kedvezőtlen irányú kockázatokat hordoznak. 2010–2011-ben továbbra is jellemző marad az inflációs nyomás, amely a visszafogott belföldi kereslet ellenére érvényesül, és a nemzetközi olajárak emelkedésével, a forint árfolyamának gyengülésével, továbbá az élelmiszerárak emelkedésével magyarázható.

Középtávon továbbra is 3 százalékos növekedést vetítünk előre, de a fogyasztás bővülése ennél csak mérsékeltébb lehet, mivel egyrészt nő az óvatossági megtakarítások állománya, másrészt a megnövekvő hiteltörlesztés miatt csökken a háztartások ténylegesen elkölthető jövedelme, harmadrészt a pénzügyi feszültségek miatt beszűkülhetnek az új hitelfelvételi lehetőségek. A makrogazdasági pálya körüli kockázatok jelentős költségvetési kockázatokat is hordoznak. Egy esetleges újabb lassulás – vagy egyenetlenebbé váló élénkülés a számunkra fontos régiókban – a növekedés oldaláról, míg a nemzetközi adósságproblémák erősödése vagy a forint kockázati felárának emelkedése a kamatkidadások oldaláról szűkítheti a költségvetés mozgásterét.

Az alapfolyamatokat befolyásoló intézkedések. A júliusi adócsomagot tartalmazó 2010. évi XC. törvény számottevő növekedésfékező hatással jár 2011–2012-ben, és a növekedés szerkezetét is átrendezi. Miközben a társasági adó csökkentése élénkíti a magánberuházásokat és hosszú távon is magasabb kibocsátási szinthez vezet, a pénzügyi szervezetek különadója – az általunk feltételezett áthárítási szerkezet mellett – átmenetileg visszafoghatja a fogyasztást, valamint mérsékelheti az inflációs feszültségeket. A pozitív közvetlen költségvetési hatásokon túl érvényesülő közvetett hatások összességében rontják a költségvetési egyenleget.

A 2010-re várt költségvetési folyamatok. 2010-ben a költségvetési törvényben tervezett egyenlegcél továbbra is megvalósítható. A belső tételek egyenlege az alapfolyamatok szerint – ha az általános és a céltartalék teljes felhasználását is feltételezzük – a költségvetési törvényben tervezettnél hozzávetőleg 360 milliárd forinttal lenne rosszabb. Az egyenleget azonban javítják a következő tételek: 1. a magán-nyugdíjpénztárakból visszalépők több mint 60 milliárd forint értékű pénzügyi vagyona, amely egyszeri bevételnövelő tétel; 2. a 1132/2010. (VI. 18.) kormányhatározatban mintegy 130 milliárd forint bruttó értéken elhatározott előirányzat-zárolások; 3. az idén fel nem használható stabilitási és kamatkockázati tartalék teljes összege (148 milliárd forint); valamint 4. a költségvetési szervek szállítói tartozásainak 20 milliárd forint mértékű állománynövekedése. Az egyenleg mesterséges és átmeneti javulása elérhető lenne – a szállítói tartozások felhalmozásán túl – az állami tulajdonú vállalatok eredménytartalékának csökkentésével is, de kivetítésünkben nem számolunk ilyen jellegű kormányzati intézkedéssel. A fentieken kívül az egyenlegcél tartásához már nem állnak rendelkezésre további költségvetési tartalékok, azt csak az állam működési kiadásainak szigorú kontrollja biztosíthatja. Ezért különösen fontosak azok a feltételezéseink, hogy 1. az önkormányzatok hiánya az eredetileg tervezett szinten alakul; 2. az állami tulajdonú vállalatok nem igényelnek a már eldöntött mértéken túl költségvetési támogatást; valamint 3. az előirányzatok zárolásáról szóló, fent említett kormányhatározat teljes mértékben megvalósul. Ez utóbbi feltételezés nem magától értetődő, mivel a múltbeli tapasztalatok azt mutatják, hogy a kormányzati szervek jelentős mértékben képesek

tompítani az előirányzat-zárolások hatását – egyrészt a korábbi maradványok gyorsított felhasználásával, másrészt a szállítói tartozások felhalmozásával. Az egyenlegcél teljesülését érintő további kockázat, hogy a költségvetési törvényben tervezetthez közeli teljes egyenleg lényegesen rosszabb külső egyenleg és lényegesen jobb kamategyenleg eredőjeként alakul ki, ezért a pénzügyi környezet esetleges rosszabbra fordulása ezt a képet rövid idő alatt kedvezőtlenül változtathatja. Kivetítésünkben ezt a kockázatot – jellegéből következően – nem értékeljük.

A 2011-re várt költségvetési folyamatok. A technikai kivetítés alapján 2011-ben – a 3% közelébe érő növekedési ütem dacára – újra elsődleges hiány jelentkezik. A költségvetési pozícióromlás jelentős része technikai okkal magyarázható: a júliusi adócsomag 200 milliárd Ft-os nagyságrendű bevételnövelő elemével, a pénzügyi szervezetek különadójával – részletes törvényi előírások hiányában – 2010 után nem tudunk számolni. Ugyanakkor a társasági adó 10%-os kulcsának kiterjesztése – a 2010 második felében érvényesülő 60 milliárdos hatás után 2011-ben már a teljes évben hat, ami 2010-hez képest további több mint 60 milliárd Ft-os bevételkiesést jelent. Ezen kívül megemlítendő, hogy a jelenleg hatályos rendelkezések szerint 2011. január 1-jén életbe lép az személyi jövedelemadó sávhatárának 5 millió Ft-ról 15 millió Ft-ra történő emelése, ami – 190 milliárd Ft-os adókiesést okozva – ugyancsak hozzájárul a költségvetési egyenleg romlásához.

A 2011. utáni költségvetési folyamatok. A technikai kivetítés a teljes időhorizonton változatlan szabályozási környezetet feltételez. Az elsődleges egyenleg – 3% körül állandósuló gazdasági növekedés mellett – folyamatosan javul. Ezt a jelenséget az magyarázza, hogy miközben a belső egyenleg – a technikai kivetítés módszertana szerint – reálértéken rögzített, tehát az infláció ütemében nő és a külső kiadások nagyjából szintén az inflációval azonos ütemben nőnek, addig a külső (elsősorban adó-) bevételek a 2010-től ismét pozitívvá váló gazdasági növekedés hatására az inflációnál gyorsabban növekednek.

A fiskális szabályok teljesülése. A 2010 őszén benyújtandó 2011. évi költségvetési törvényjavaslat akkor tesz eleget a költségvetési felelősségi törvény előírásainak, ha a belső tételek nominális egyenlege nem mutat növekedést a 2010. évi szinthez képest. Ez reálértéken közel 185 milliárd forint csökkenést jelent.

Átmeneti szabályként a költségvetési felelősségi törvény előírja, hogy a 2011-re benyújtott költségvetési törvénynek biztosítania kell, hogy a maastrichti egyenleg 2011-ben is javuljon. Ha a 2011. évi költségvetési törvény betartja a belső egyenlegre 2009 őszén rögzített követelményt, valamint ténylegesen beszédhetővé válik a pénzügyi szervezetek különadója, akkor – egyéb feltételeket változatlanul véve – a költségvetési egyenleg nagyságrendileg 300 milliárd Ft-tal (a GDP több mint 1 százaléka) kedvezőbb lenne az alappályához képest.

A 2012. évi elsődleges egyenlegre vonatkozó célt a 2010. évi költségvetési törvény rögzítette. Ha nem történnek további intézkedések, akkor ez a célérték csak úgy teljesül, ha egyrészt a pénzügyi szervezetek különadója abban az évben is ténylegesen beszédhetővé válik, másrészt tartós intézkedésekkel sikerül elérni a belső tételek reálértékének 2011. évi mintegy 185 milliárd forintos csökkentését, harmadrészt 2010 őszén nem születnek olyan szaktörvények és törvénymódosítások, amelyek rontanák a külső tételek egyenlegét. Ha 2010 őszén a parlament olyan szaktörvény-módosításokat fogadna el, amelyek a külső tételek egyenlegét rontanák, akkor a belső tételek 2012. évi egyenlegkövetelménye ezzel azonos mértékben szigorodna.

Összességében elmondható, hogy a 2010. évi költségvetési törvényben kitűzött egyenlegcél – bár számos kockázat övezi, de – megvalósítható. Ha a belső tételek nominális egyenlegét 2011-ben sikerül gazdaságfékező hatás nélkül a 2010. évi szinten tartani, és emellett a pénzügyintézetek különadója beszédhetővé válik, akkor a technikai kivetítés szerint a 2012–2014 időszakban az elsődleges egyenleg – 2011. évi reálszinten tartott belső egyenleg mellett is – a reáladósság-szabállyal összhangban alakul.

Kivetítésünk szerint idén a GDP 4%-a, jövőre 4,2%-a és 2012-ben 3,4%-a lesz a maastrichti hiány értéke. Amennyiben a költségvetés a szabályoknak és a fenti feltételeknek megfelel, akkor számítási eredményeink szerint a hiány a konvergenciaprogramban vállalt célok közelébe kerül.

A Költségvetési Tanács továbbra is hangsúlyozza, hogy az átláthatóság elemi feltétele, hogy a hatályos törvényeknek megfelelően az államháztartási törvény tartalmazza a külső tételeket megfelelően felsoroló listát. A Tanács a jelen kiadvány mellékletében közzéteszi aktualizált javaslatát a költségvetési felelősségi rendszer igényeinek megfelelő lista tartalmára vonatkozóan.

Az alappálya összefoglaló bemutatása. A következő táblázat mutatja a főbb makrogazdasági és költségvetési változókra vonatkozó kivetítésünket, valamint a törvényben lefektetett egyenlegkövetelmények teljesülésének értékelését.

1. táblázat: Főbb makrogazdasági, költségvetési és egyenlegmutatók, 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Főbb makrogazdasági mutatók (éves változás %)					
GDP	1,0	2,9	3,1	3,0	3,0
Háztartások fogyasztási kiadása	-3,2	1,5	2,8	2,7	2,6
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	1,4	6,3	5,7	5,5	5,0
Fogyasztói-árindex	5,1	3,4	3,1	2,9	3,1
Versenyszféra bér	4,6	4,2	5,2	5,0	5,1
Versenyszféra létszáma	-1,3	0,8	0,8	0,8	0,8
Munkanélküliségi ráta (%)*	11,2	10,4	9,6	8,9	8,2
Főbb költségvetési jelzőszámok (milliárd Ft)**					
Külső egyenleg***	5 563,4	5 634,4	6 015,3	6 469,8	6 896,2
Belső tételek egyenlege***	-5529,6	-5718,0 (-5398,5)	-5894,0	-6066,9	-6254,1
Elsődleges egyenleg	33,8	-83,6	121,3	402,9	642,1
Nettó kamategyenleg	-973,4	-925,0	-940,7	-1 091,2	-1 119,2
Központi alrendszer pénzforgalmi egyenleg	-939,6	-1 008,6	-819,4	-688,3	-477,1
Központi alrendszer bruttó adóssága	19 812,3	20 607,8	21 287,0	21 820,6	22 214,5
<i>Bruttó adósság a GDP arányában</i>	<i>73,5%</i>	<i>72,6%</i>	<i>71,0%</i>	<i>69,1%</i>	<i>66,6%</i>
Költségvetési szabályok teljesülése (milliárd Ft)					
1. Belsőegyenleg-követelmény 2011-re					
Törvényben rögzített követelmény	..	-5215,0
MKKT kivetítés a belső tételek egyenlegére ⁺	..	-5398,5
Eltérés	..	183,5
2. Elsődlegesegyenleg-követelmény 2012-re**					
Törvényben rögzített követelmény	473,0
MKKT kivetítés az elsődleges egyenlegre	121,3
Eltérés	351,7
Egyéb költségvetési mutatószámok (a GDP %-ban)					
Maastrichti egyenleg ⁺⁺	-4,0	-4,2	-3,4
<i>Hivatalos maastrichti defícitcél</i>	<i>-3,8</i>	<i>-2,8</i>	<i>-2,5</i>	<i>..</i>	<i>..</i>

* Éves átlagos szint.

** A pénzügyi szervezetek különadójának 2011-2012-es beszédése nélkül számított értékek.

*** MKKT külső tétel listája alapján, 2011-re zárójelben a költségvetési törvény listája alapján számolt érték.

⁺ A költségvetési törvény külsőtétel-listája alapján.

⁺⁺ Az önkormányzati rendszerre és az ESA-hídra vonatkozó kormányzati prognózisok a 2010. januári konvergenciaprogramból változatlan formában átvéve.

1. Bevezető

1.1. Módszertani háttér

1.1.1. A technikai kivetítésről

A Költségvetési Tanács (továbbiakban: MKKT) első alkalommal 2010. március 25-én tett közzé technikai kivetítést a 2010–2014 közötti időhorizontra.¹ Kiadványunk, amely a márciusi elemzés frissítése,² már figyelembe veszi az azóta bekövetkezett jogszabályi változásokat és a magángazdasági folyamatokra vonatkozó új információkat. Becsléseink a törvényi előírásokhoz igazodva a már hatályban lévő, illetve kihirdetett szaktörvényekre, rendeletekre támaszkodnak.³ Következésképpen az új kormány programjából és júniusban meghirdetett gazdasági akciótervéből kivetítésünkben csak azokat az elemeket vesszük számszerűen figyelembe, amelyek a kézirat lezárásáig jogszabályi formát öltöttek.

A fenti módon definiált változatlan szabályozáson alapuló pálya egyik lényeges következménye, hogy nominálisan szinten maradó értékeket feltételezünk a költségvetés bevételi és kiadási oldalán minden olyan paraméterre – legyenek akár fajlagos értékek, mint a családi pótlék, akár küszöbértékek, mint a nyugdíjminimum –, amelyeket a jogszabályok tételesen (forintösszegben) határoznak meg.⁴ A kamatkidadások és kamatbevételek értékére saját becslést adunk a költségvetési kivetítés alapján számított finanszírozási igény, a külső körülményektől függő hozamgörbe, valamint semleges finanszírozási stratégia alapján. A változatlan szabályozáson alapuló pálya ugyanakkor nem feltételezi a 2010. évi költségvetési törvényben 2011-re és 2012-re rögzített egyenlegcélok betartását, mivel az elemzés egyik kitüntetett célja éppen az egyenlegcélok teljesülésének vizsgálata a gazdasági folyamatok fényében.

Eredményeink közvetlenül nem összehasonlíthatók a piaci elemzők vagy a nemzetközi pénzügyi szervezetek előrejelzéseivel, ugyanis becsléseink nem vehetnek figyelembe kisebb vagy nagyobb valószínűséggel feltételezhető, költségvetési hatással járó későbbi döntéseket, vagy még tervezési-előkészítési szakaszban lévő intézkedéseket, még akkor sem, ha a kormányzati bejelentések alapján elfogadásuk valószínűsíthető.

Számszerű becsléseink tehát csak egy nagyon szigorú feltételezés – a releváns jogszabályok (például adótörvények) szövegének változatlansága – mellett értelmezhetők oly módon, hogy közvetlenül bemutatják a magyar döntéshozók számára az elkövetkező öt év mozgásterét. Minél messzebbre tekintünk, annál kevésbé áll közel a valósághoz ez a feltételezés. Ugyanakkor egy ilyen, változatlan szabályozási pálya mellett készült számítás optimális viszonyítási pont (alappálya) a költségvetési hatásvizsgálatok elvégzéséhez. Ennek megfelelően az *egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve*

¹ A takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről szóló 2008. évi LXXV. törvény (a továbbiakban KF tv.) 2. § (2) bekezdése a következőképpen definiálja a technikai kivetítés fogalmát: „...a költségvetési bevételek és kiadások várható alakulására vonatkozó olyan számítás, amely a magángazdasági és demográfiai folyamatok, valamint a kihirdetett jogszabályok, jogerős bírósági döntések és az állami feladatok ellátásához szükséges erőforrások árszínvonal-változásból eredő

² A [teljes dokumentum](#) (pdf) elérhető az MKKT honlapján.

³ Másképp fogalmazva: csak a már kihirdetett, de még nem hatályos rendelkezések jelentenek eltérést a jogszabályok éppen aktuális betűjétől.

⁴ A módszertani függelékben minden egyes költségvetési tétel kapcsán megtalálható, hogy milyen konkrét törvényi rendelkezések figyelembevételével készültek a számításaink.

módosításáról szóló 2010. évi XC. törvényről készített, annak parlamenti elfogadása előtt publikált becsléseinkben a márciusban közzétett makrogazdasági és költségvetési alappályánkhoz képest mutattuk be a közvetlen és közvetett hatásokat. Az Országgyűlés 2010. őszi ülészakán tárgyalandó szaktörvény-javaslatok hatásvizsgálatához természetesen már ebben az elemzésben foglaltakat használjuk majd viszonyítási pontként.

1.1.2. A belső tételek kezeléséről

Márciusi kivetítésünkben 2010-re változtatás nélkül átvettük a belső tételek idei évre elfogadott törvényi előirányzatait, majd ezeket a későbbi évekre reálértéken rögzítettük, Ezzel a 2010 utáni időszak változatlan államfeladat-ellátási szint feltételezésének első közelítését adtuk. További (például a központi intézmények szerkezetét és feladatrendjét illető) intézkedések nélkül ugyanis a közigazgatás működési szintjét megalapozó paraméterek (például közalkalmazottak létszáma, állami intézmények rezsiköltsége stb.) nem változnak meg, vagyis az esetleges átalakítások hiányában a belső tételek egyenlegében reálértékben nem várható sem tartós megtakarítás, sem érdemi többletkiadás.

Kiadványunkban az évközi adatok alapján már a belső tételek egyenlegének folyó évi várható teljesülésére is saját becslést adunk, majd a 2010 utáni évekre az így kapott belső egyenleget rögzítjük reálértéken.⁵ A belső tételek 2010. évi egyenlegének számításakor azon előirányzatok esetében, amelyekről törvénymódosítás nélkül is el lehet térni⁶ (felülről nyitott tételek), érvényesítettük a saját becslésünk alapján kapott változás egészét. A többi (zárt) belső előirányzat esetén a várható túlfutásoknak nem a teljes értékét vettük figyelembe. Első lépésben a központi tartalékokkal (általános és céltartalékkal) csökkentettük ezeket, mivel feltételeztük, hogy ezeket teljes egészében fel fogják használni. Majd az ez után még fennmaradó többletdeficitet megnöveltük az év eleji maradványok – az elmúlt évek tapasztalatai alapján becsült – várható nettó csökkenésével. A további intézkedések hiányában ugyanis a 2010 elejéig felhalmozott, több mint 600 milliárd forint értékű maradványállomány egy részének várható elköltése megnöveli a költségvetési törvényben eredetileg tervezett teljes kiadási szintet (és ezáltal a hiányt). (Becslési módszerünk részletes kifejtését az I. Függelék tartalmazza.)

A törvényi rendelkezésekkel összhangban technikai kivetítésünkben a központi alrendszerből folyósított önkormányzati támogatások folyó évi várható teljesülésére készítettünk becslést, de elemzésünk nem terjed ki a teljes önkormányzati szektorra.⁷ Mivel a jelenlegi numerikus szabályok mindegyike az államháztartás központi alrendszerére vonatkozik, nincs szükség az önkormányzati szektor egyenlegére ahhoz, hogy vizsgálni tudjuk, hogyan teljesülnek a 2010. évi költségvetési törvényben lefektetett középtávú egyenlegcélok.

⁵ Későbbi belső tételekre vonatkozó technikai kivetítéseket is a teljes ötéves időszakra változatlan államfeladat-ellátási szintet feltételezve készítjük el.

⁶ A teljes lista megtalálható a 2010. évi költségvetésről szóló 2009. évi CXXX. törvény 9. mellékletében.

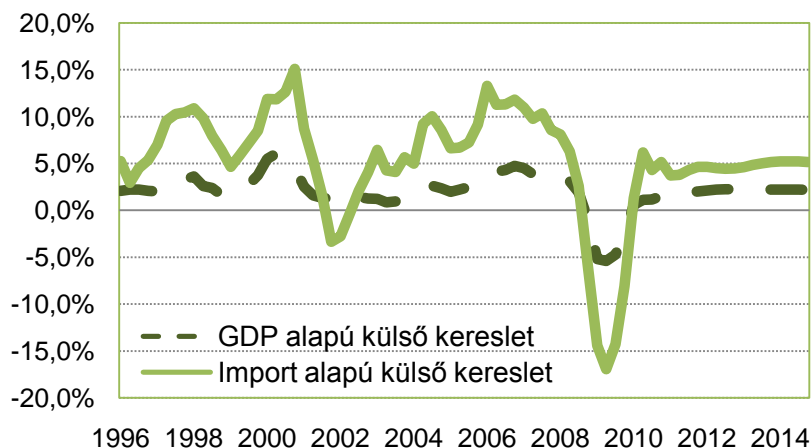
⁷ A KF. tv. 19. § (5) 2011. január 1-től írja elő az MKKT számára, hogy az önkormányzati alrendszert is bevonja az elemzett területek közé.

1.2. Főbb feltevéseink

1.2.1. A technikai kivetítés makrogazdasági feltételezései

A magyar gazdaság külső környezetének márciusi kiadványunkhoz hasonló (annál kismértékben kedvezőbb) konjunktúrájával számolunk. Az importkereslet fokozatosan javuló, ám továbbra is a korábbi időszakokban megfigyelt trendnél lassabb (kezdetben 4, majd 5 százalék körüli) élénkülését vetítjük előre (lásd 1. ábra), s márciushoz hasonlóan nem számítunk a külső kereslet újbóli megtorpanására (*W* alakú recessziós forgatókönyvre).⁸

1. ábra: A külső kereslet alakulása (előző év azonos időszakához képest, százalék)

A külső kereslet pályája több, egymással ellentétes folyamat hatására alakult ki. Egyfelől partnerországaink konjunkturális helyzete valamivel kedvezőbb lett, és bizalmi indikátorok is emelkedtek. Növekedési prognózisai magasabb külső keresletet valószínűsítenek a magyar export iránt. Ez legfőképpen a 2009. végi és a 2010. év eddigi – vártnál kedvezőbb – folyamatainak tudható be. Másfelől azonban igazolódni látszanak azok a korábban jelzett kockázatok, amelyek abból adódnak, hogy a pénzügyi válság ellensúlyozását célzó jelentős költségvetési lazítások adósságproblémákhoz vezethetnek. Emiatt a legfontosabb exportpiacokon jelentős költségvetési konszolidációkra kerülhet sor az elkövetkező időszakban. Megítélésünk szerint ezek a gazdaságpolitikai lépések rövidebb távon fékezik a magyar kivitel iránti külső keresletet.⁹

A nemzetközi konjunktúra törekenységét erősítheti, hogy a határidős jegyzések szerint az olajárak emelkednek, ami mind a hazai, mind a nemzetközi inflációt jelentősen emelheti (márciushoz képest a forintban számított olajpálya most átlagosan 23 százalékkal magasabb).

A makrogazdasági alappálya változatlan jogszabályi környezetre épül. A kormányzattól származó pénzbeni társadalmi juttatások (döntően nyugdíj- és családtámogatások) esetében a jelenleg hatályos jogszabályok változatlanságát feltételezzük. A közösségi fogyasztás, a közösségi beruházás és a kormányzattól származó természetbeni társadalmi juttatások

⁸ A nemzetközi intézmények előrejelzései rövid és hosszabb távon is optimistábbak lettek. Ugyanakkor még nem számolhattak a görög válsággal, a német és francia megszorító intézkedésekkel, amelyek lefelé nyomhatják exportpiacaink keresletét.

⁹ Hosszabb távon ugyanakkor az adóssághelyzet stabilizálódása a piaci bizalom helyreállításával, a magánberuházások és a magyar export iránti kereslet élénkülésével is járhat. Ezt a hatást azonban nehezen lehet számszerűsíteni, így ezzel kivetítésünkben nem számolunk.

esetében 2010-re saját előrejelzést készítünk, 2011-től pedig ezt – a kivetítés módszertanának megfelelően – reálértéken változatlan szinten tartjuk.¹⁰ Mindez azzal a következménnyel jár, hogy e tételek visszafogják a növekedést.

Az adók esetében is az elfogadott és hatályos törvényekből indulunk ki. A júliusi adócsomagot tartalmazó 2010. évi XC. törvény hatásaival már számolunk.¹¹ A viselkedési hatások szempontjából a makrogazdasági pálya kialakításakor feltételeztük, hogy a 2011–2012. évi adóteher annak ellenére beépül a gazdasági szereplők várakozásaiba, hogy a törvényjavaslat a pénzintézeteket terhelő különadóra 2011-től nem tartalmaz részletes szabályokat (ezért az így keletkező bevétellel – a kivetítés módszertanának megfelelően – sem 2011-ben, sem 2012-ben nem számolhatunk). A szereplők viszont számíthatnak arra, hogy a parlament idővel megalkotja a 200 milliárd forint értékű különadó behajtását lehetővé tevő törvényt a 2011 utáni időszakra is, ezért viselkedésüket úgy alakítják, hogy már felkészülten érje őket e törvény későbbi kihirdetése.

Feltételezésünk szerint a jegybank olyan monetáris politikát folytat, amely középtávon az inflációs cél eléréséhez vezet. Az így adódó pálya 2011-ig megfelel a Reuters szerinti (júliusi) elemzői várakozásoknak. Továbbá alappályánkban nem számolunk azzal, hogy a forint kockázati prémiuma a piaci megítélés romlása miatt emelkedne.

1.2.2. Pénz- és tőkepiaci környezet

A technikai kivetítés feltételezett pénz- és tőkepiaci környezetének meghatározásához az Európai Központi Bank (EKB) által közzétett euró-hozamgörbéből indulunk ki. E szerint az euróövezet nulla közeli rövid lejáratú kamatlába néhány év alatt 3-3,5 százalékig fog emelkedni.

A hatályos törvényekkel összhangban nem feltételezzük az euró 2014 előtti magyarországi bevezetését, ami azt jelenti, hogy nem számolunk sem a forintban, sem a devizában denominált magyar állampapírok kockázati felárának eltűnésével. Ehelyett feltételezzük, hogy az MNB alapkamata 2011-ig a (Reuters által számolt) piaci konszenzusnak megfelelően 5-5,5 százalék között marad. Ezt követően a rövid lejáratú kamatok az 1. táblázatban bemutatott makrogazdasági pályával összhangban alakulnak, így 2012-től kezdve fokozatosan emelkednek, mígnem 2014-ben elérik a 6,7%-ot. A hosszú lejáratú forintkamatláb viselkedését a makrogazdasági modellben feltételezett egyensúlyi reálkamatláb és inflációs cél határozza meg, ez a kivetítésben 6,5 százalék alatt stabilizálódik. Középtávú lejáratokon az elmúlt években megfigyelt hozamgörbék hatása érvényesül. Emellett feltételezzük, hogy a devizában denominált magyar állampapírok elvárt kamatát az euró- és a forintkamatok együttesen határozzák meg, így a 2012-től emelkedő forintkamatok részben magukkal húzzák a deviza-kibocsátások elvárt kamatlábát is.

Az adósságkezelésre vonatkozóan egy semlegesnek tekinthető finanszírozási stratégiát tételezünk fel. E stratégia szerint az adósságpapírok kibocsátásának tervezése az ÁKK Zrt. nyilvános stratégiájának követésére épül, vagyis adottságnak tekintjük mind a kibocsátási

¹⁰ Szabályaink alapján a belső tételekre folyó évre a tavaszi ülés előtt készített technikai kivetítésekben mindig az elfogadott költségvetés számait használjuk, míg az augusztusi kivetítésekben saját prognózist adunk.

¹¹ A törvényről készült elemzések teljes szövege letölthető a <http://www.mkkt.hu/koltsegvetesi-hatasvizsgalatok> honlapról. Lásd még a 18. lábjegyzetet.

stratégiát, mind az adósság-portfólióra vonatkozó nyilvános benchmarkok folyamatos betartását. Ezen felül a jelenlegi magas állami devizabetét-állomány 2014 végéig történő fokozatos leépítésével számolunk.

Az euró árfolyama kivetítésünkben 275 forint/euró körül egy szűk sávban ingadozik, a többi deviza euróval szembeni keresztárfolyamát technikai feltételezéseként a jelenlegi szinten rögzítettük.

2. A kivetítés eredményeinek bemutatása

2.1. Makrogazdasági alappálya 2010–2014

Technikai kivetítésünkben – a márciusi elemzésünkhöz hasonlóan – a gazdaság hosszabb távú trendfolyamataiból indulunk ki. A hosszú távú folyamatokról alkotott képünk csak kis mértékben változott.¹² Eszerint a gazdaság trend- (potenciális) növekedése már a pénzügyi válság kitörése előtti években alacsony (1-2 százalék közötti) szintre csökkent. 2009-re ez a növekedés nulla közeli szintre esett, s a válságból történő kilábalás során, hosszabb távon 3 százalék körüli szintre tér majd vissza. Ez azonban a fogyasztás korábbinál mérsékeltébb trendnövekedése mellett valósul meg, miközben a beruházások a GDP-t meghaladó ütemben nőnek. A nettó export a korábbi időszakhoz képest jelentősebben járul hozzá a növekedéshez. A munkakereslet növekedése csak fokozatosan enyhíti a túlkínálatot a munkapiacra.

2009 óta érvényben lévő, a munkát kevésbé, a fogyasztást pedig jobban megadóztató adószervezet hosszabb távon növeli a gazdaság kibocsátását, és magasabb foglalkoztatottsági szinthez vezet. Ezt a folyamatot tovább erősíti a júliusi adócsomagot tartalmazó 2010. évi XC. törvény is, amelynek hatására a társasági adó tartós csökkentése hosszabb távon is emeli a trendkibocsátást és beruházást, miközben a pénzügyi intézmények átmeneti különadója¹³ – a forint kockázati prémiumának változatlansága esetén – hosszabb távon nem lassítja lényegesen a fogyasztás, a beruházás és a termelés növekedését.¹⁴

A március óta beérkezett makrogazdasági adatok önmagukban csak 2010-re változtatják meg makrogazdasági pályánkat: 2010-ben gyorsabb gazdasági növekedést, magasabb készletfelhalmozást és nagyobb inflációt valószínűsítene (bővebben lásd a 2.1.1. pont).

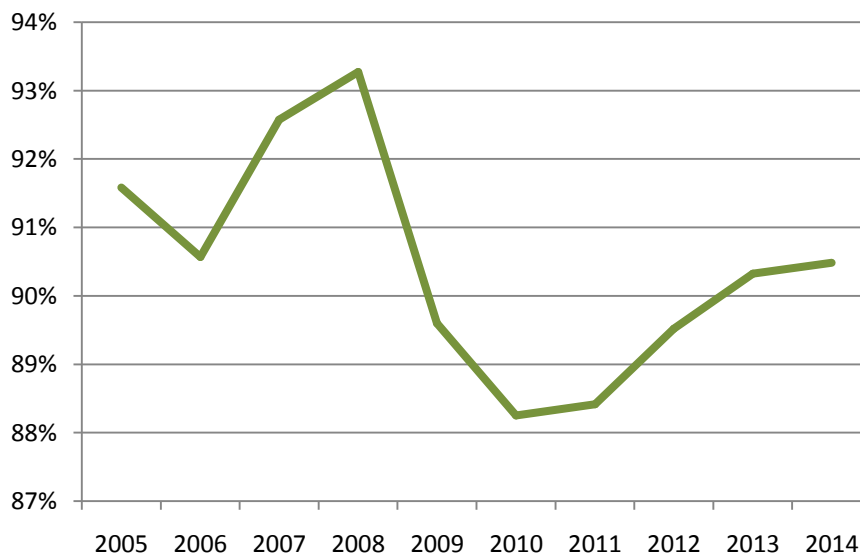
¹² A márciusi technikai kivetítéshez hasonlóan a makrogazdasági előrejelzés továbbra is egy fiskális politikával kibővített dinamikus sztochasztikus általános egyensúlyi (DSGE) modellen alapul. A modell [kódja](http://www.mkkt.hu/modszertan) (Dynare-programmal futtatható, mod kiterjesztésű fájl) és [leírása](#) (pdf) a következő honlapról tölthető le: <http://www.mkkt.hu/modszertan>. A modell és paraméterei március óta érdemben nem változtak. A modell eredményeit szakértői megítélés alapján korrigáljuk (többek között a kormányzati intézkedések – így például pénzügyi szervezetek különadóját tartalmazó 2010. évi XC. törvény – általunk becsült hatásával).

¹³ Amint azonban a 2.1.1. pontban leírjuk, ha a különadó inkább a vállalati beruházások visszaesését okozza, akkor az a hosszú távú kibocsátási szintet is mérsékelheti.

¹⁴ Mivel a különadó megszűnése után a társasági adócsökkentésnek nincs költségvetési fedezete, a két hatás együtteseként adódó költségvetési lazítás mindaddig nem fogja vissza a GDP növekedési ütemének emelkedését, amíg nem születnek a költségvetési hiányt ellentételező intézkedések.

A gazdasági válság miatt felerősödő hitelkínálati korlátok likviditási problémát okoznak, és óvatossági megtakarításokat generálnak a lakosság körében.¹⁵ Mindez rövid távon még csökkenti a fogyasztást, így 2010-ben várakozásunk szerint csökken a fogyasztásnak a rendelkezésre álló jövedelemhez viszonyított aránya (lásd 2. ábra). Ezek a hatások azonban fokozatosan elhalnak, így a fogyasztási ráta 2011-től lassan emelkedhet, bár az óvatossági megtakarításoknak és a megemelkedő hiteltörlesztéseknek a ténylegesen elkölthető jövedelmeket csökkentő („kényszermegtakarítási”) hatása miatt még 2014-ben sem éri el a válság előtti szintet. A júliusi adócsomagot tartalmazó 2010. évi XC. törvény – és abból különösen a pénzügyi szervezetek különadója – azonban 2011–2012-ben ezt a fokozatos élénkülést számottevően fékezi, aminek döntő oka, hogy az adó egy részét a bankszektor áthárítja a háztartásokra (lásd 2.1.1. pont). Összességében a fogyasztási kiadások idén mintegy 3%-kal esnek, jövőre pedig 1,5%-kal bővülnek, 2012-től kezdve fokozatosan élénkülnek (átlagosan 2,7%-kal).

2. ábra: Fogyasztási ráta (a fogyasztási kiadás és a rendelkezésre álló jövedelem hányadosa, százalék)

Várakozásunk szerint 2010-ben a magánberuházások visszafogottan alakulnak, mivel a válság következtében a gazdaság szereplői olyan beruházásokat is elhalasztanak, amelyeket a válság nélkül megvalósítottak volna. Ugyanakkor hosszabb távon a magánberuházás a GDP-nél gyorsabban – 6% körüli ütemben – bővíthet. Ezt részben egyedi tényezők (például a kecskeméti Daimler-beruházás) hatása, részben a hitelkorlátok enyhülése magyarázza. Ehhez adódik még, hogy a júliusi adócsomag összességében – főként a társasági adó csökkentésével – élénkíti a magánberuházásokat (lásd 2.1.1. pont).¹⁶

2010–2011-re felfelé módosult inflációs prognózisunk. Felfelé irányuló nyomást jelent, hogy márciushoz képest mintegy 5 százalékkal gyengült a forint árfolyama, valamint az árvíz és a kedvezőtlen időjárás következtében a feldolgozatlan élelmiszerek ára jelentősen

¹⁵ A nyugdíjkiadások enyhe reálnövekedése ellenére a kormányzattól származó pénzbeli társadalmi juttatások reálértékben 2013-ig mérséklődnek, ami a rendelkezésre álló jövedelem növekedését szintén visszafogja.

¹⁶ Amint az 2.1.1 pontban kifejítjük, elképzelhető azonban, hogy a pénzügyi szervezetek különadója erőteljesebben érinti a vállalati szegmenst, így a beruházási prognózisunkban lefelé mutató kockázatokat látunk.

emelkedhet. Ezt a két inflációnövelő sokkhatást tovább erősítheti a rövid távon magasabb olajár. Lefelé irányuló hatást fejthet ki viszont a földgáz- és a villamos energia árszabályozásának 2010 nyarán bekövetkezett változása.¹⁷ Időközben a gázártámogatást a kormány év végéig meghosszabbította, ami szintén fékezi az inflációt. Becslésünk szerint az intézkedések az idei évi inflációt jelentős mértékben, 0,3 százalékkal csökkenthetik. Az új szabályozás pedig várhatóan erőteljesebb hatékonysági kényszert fejthet ki a szolgáltatókra, ezért 2011-ben szintén 0,3 százalékos inflációmérséklő hatást jelzünk előre.

Összességében a rövid távú (2010–2011. évi) inflációs folyamatok a márciusi képünkhöz képest kedvezőtlenebbül alakulnak, a fogyasztói árindex növekedése idén 5,1 százalék lehet. 2011–2012-ben a kedvezőtlenebb inflációs alapfolyamatok hatásait azonban mérsékli a júliusi adócsomag, amely a fogyasztást fékező hatás miatt elősegíti a közeledést az inflációs cél eléréséhez. Hosszabb távon az inflációs képünket alapvetően meghatározza az a feltételezésünk, hogy a monetáris politika képes elérni inflációs célját 2013 elején. Az infláció így 2012–2014 között a cél körül alakulhat.

A versenyszférában várhatóan csökken a foglalkoztatottak száma 2010-ben, 2011-től pedig 0,8 százalékos növekedés lehetséges. Technikai kivetítésről lévén szó, azt tételezzük fel, hogy az állami létszám 2011-től nem változik 2010-hez képest. A 2010-ben kiemelkedően magas munkanélküliség a kivetítési horizonton folyamatosan csökken, ami a munkanélküliségi ráta mérséklődését is jelenti. A versenyszférában a bruttó átlagbér dinamikája a kivetítési horizonton 4-5 százalék lehet, az állami alkalmazottak bruttó átlagbére ennél lassabb ütemben, de fokozatosan emelkedhet. Az adószabályok változása következtében pedig a nettó bérek 2010-ben és 2011-ben lényegesen gyorsabban növekedhetnek, 7-8 százalék körüli mértékben. A júliusi adócsomag összességében (főként a kibocsátásra gyakorolt kedvezőtlen irányú hatása miatt) kismértékű foglalkoztatást mérséklő hatást fejt ki, ami a magánszektor bruttó béreit is valamelyest mérsékli (lásd 2.1.1. pont).

Előrejelzésünkben a jegybank olyan monetáris politikát folytat, ami középtávon biztosítja az inflációs cél elérését. Ezáltal – a gazdaság fokozatos kilábalásával párhuzamosan – a kamatpálya 6,7 százalék körülire emelkedne. Az ehhez tartozó kamatpályát azonban befolyásolják a kormányzati intézkedések, amelyek főként 2011-2012-ben enyhítik az inflációs feszültségeket. Ezért az inflációs célok eléréséhez szükséges jegybanki kamatemelés csak 2012 közepétől kezdődik meg. Mindez természetesen csak a kockázati prémium – kivetítési szabályaink szerinti – változatlansága esetén áll fenn.

¹⁷ Lásd a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvényt, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2010. évi LV. törvényt. A törvény a földgáz és villamos energia egyetemes szolgáltatásának az árszabályozását a Magyar Energetikai Hivataltól (MEH) kormányzati jogalkotói (nemzeti fejlesztési miniszter) hatáskörbe vonta. Ezentúl nem a MEH állapítja meg az árakat, csak árelőkészítő szerepet tölt be, az árakat miniszteri rendeletben fogják meghatározni. Az új árakat megállapító miniszteri rendelet elfogadásáig a MEH által legutóbb megállapított árakat kell alkalmazni (moratórium). Ez (a „hatósági ár”) csak az egyetemes szolgáltatásra (közüzemi fogyasztók) vonatkozik, a piaci megállapodásokra nem.

Makrogazdasági kivetítésünket a 2. táblázat foglalja össze.

2. táblázat: A technikai kivetítés makrogazdasági pályája (éves változás, százalék*)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
GDP	-6,3	1,0	2,9	3,1	3,0	3,0
Potenciális GDP**	0,0	0,3	1,2	2,3	3,0	3,0
Háztartások fogyasztási kiadása	-7,6	-3,2	1,5	2,8	2,7	2,6
Természetbeni társadalmi juttatások	-3,3	-3,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Közösségi fogyasztás	1,0	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-6,5	1,4	6,3	5,7	5,5	5,0
Export	-9,1	11,8	9,4	9,8	10,5	10,4
Import	-15,4	10,5	9,2	10,1	10,8	10,5
Fogyasztóiár-index	4,2	5,1	3,4	3,1	2,9	3,1
Versenyszféra bér	4,3	4,6	4,2	5,2	5,0	5,1
Versenyszféra létszám	-3,9	-1,3	0,8	0,8	0,8	0,8
Nemzetgazdasági létszám	-2,5	-0,6	0,7	0,6	0,7	0,7
Munkanélküliségi ráta (%)	10,0	11,2	10,4	9,6	8,9	8,2
Háztartások rendelkezésre álló reáljövedelme	-3,6	-1,8	1,4	1,6	1,9	2,5
Forint/euró árfolyam	280,6	276,3	274,5	276,1	274,6	273,6
Három hónapos kamat	8,2	5,3	5,2	5,5	6,0	6,7
Kőolaj hordónkénti ára (Ft)	12 406	16 788	18 196	18 894	19 300	19 647

* Kivéve a munkanélküliségi ráta, a forint/euró árfolyam, a három hónapos kamat és az olajár esetében, ahol a táblázat éves átlagos szintet közöl.

** A potenciális növekedést dinamikus sztochasztikus általános egyensúlyi (DSGE) modellünkben a természetes kibocsátás és az előrelátható hatások összegeként értelmezzük. Ez a kibocsátásnak azt a szintjét jelenti, amikor nem lép fel inflációs/dezinflációs nyomás, vagy kapacitásokon felüli többletfelhasználás. A potenciális kibocsátás általunk használt fogalma nem feltétlenül esik egybe a trendszámításokon alapuló – gyakran használt – mutatószámokkal.

1. KERETES ÍRÁS

A kivetítés márciusához képesti változásának tényezői

Kivetítésünk változása alapvetően három tényezőcsoportra bontható: (1) beérkezett új adatok és információk, (2) kormányzati intézkedések és (3) a monetáris politika megváltozása.

Új adatok és információk:

Az újabb adatok alapján 2010-re a márciusban várthoz képest valamelyest kedvezőbb konjunkturális környezetet látunk.

Az első negyedéves GDP-adat pozitív meglepetést okozott, ami önmagában magasabb 2010. évi gazdasági növekedést valószínűsít. Bár részletes második negyedéves GDP-adat csak szeptember elején áll rendelkezésre, az ipari termelésre és értékesítésre, valamint a munkaerőpiacra vonatkozó frissebb havi adatok a kilábalás folytatódását támasztják alá. Az első negyedéves adatok alapján elsősorban a készletfelhalmozás és részben megélénkült exportkereslet volt a gazdasági növekedés motorja, a belső fogyasztás és beruházás továbbra is visszafogott maradt. Márciushoz hasonlóan azt várjuk tehát, hogy a gazdasági növekedést a nettó export vezérli majd. A vártnál magasabb készletfelhalmozást azonban csak átmenetinek tekintjük. Emiatt a növekedésről alkotott képünk érdemben főként csak 2010-re változott.

Az elmúlt hónapokban beérkezett inflációs adatok a márciusban várthoz képest – többek között az olajár emelkedése miatt – némileg magasabbak lettek, ami döntően 2010-re növeli inflációs várakozásunkat.

A munkanélküliség kismértékű csökkenése ellenére az új adatok továbbra is laza munkapiacról tanúskodnak, összhangban korábbi várakozásainkkal. A versenyszektor a foglalkoztatottak számának mérséklésével alkalmazkodik, s a bruttó bérek emelkedése is visszafogott.

A kormányzati fogyasztás és a természetbeli transzferek előrejelzése 2010-re a márciusi kivetítésünknél (amikor még változatlan formában átvettük a költségvetési tervszámokat) magasabb szintre került.

A forint euróárfolyama a legutóbbi technikai kivetítésünk óta 5 százalékkal gyengült, ami előretételezve (monetáris reakció hiányában) erősítheti az inflációs nyomást.

Intézkedések:

A kormányzati intézkedések közül júliusi adócsomagot tartalmazó 2010. évi XC. törvény hatásait lásd az 2.1.1. pontban. Összefoglalásképpen megállapítható, hogy a törvény hatására 2011–2012-ben csökkent a fogyasztásra és inflációra, viszont emelkedett a magánberuházásokra vonatkozó prognózisunk.

Ezen túlmenően – amint már említettük – változott a gáz- és az elektromosenergia-ár szabályozása. Rövid távú prognózisunkban figyelembe kellett vennünk a gázár-kompenzáció idén év végéig történő meghosszabbítását is, ami szintén csökkentette inflációs prognózisunkat. Az árszabályozás változásai összességében mind 2010-ben, mind 2011-ben 0,3 százalékponttal csökkentették inflációs prognózisunkat (és valamelyest növelték a lakosság rendelkezésre álló jövedelmére és fogyasztási keresletére vonatkozó előrejelzésünket).

Az idei évi közösségi fogyasztásra és természetbeli társadalmi juttatásokra vonatkozó előrejelzésünkben csökkentő tényezőként vettük figyelembe, hogy június óta a kormányzat számos belső kiadást visszafogott, befagyasztott [lásd 1132/2010. (VI. 18.) kormányhatározat].

Megváltozó monetáris politikai feltételek:

Az időközben meggyengült árfolyam (ami a kockázati prémium – részben a nemzetközi adósságproblémák miatti – emelkedésének tudható be) is erősíti az inflációs nyomást. Ez önmagában 2010–2011-ben (és kismértékben 2012-ben) a márciusi pályához képest szigorúbb kamatfeltételeket okozna. A kormányzati intézkedések azonban 2011–2012-ben enyhítik az inflációs feszültségeket, így a jegybank várhatóan mégsem szigorít. Összességében mostani kivetítésünkben (a márciusi pályánál) tartósan gyengébb árfolyamra és kismértékben magasabb jegybanki kamatpályára számítunk.

2.1.1. A júliusi adócsomag makrogazdasági hatásai

A makrogazdasági pálya szempontjából számottevő hatása lehet a pénzügyi szervezetekre kirótt különadó bevezetésének és a társasági nyereségadó csökkentésének. Az intézkedéseket tartalmazó *Egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról* szóló 2010. évi XC. törvény hatásáról részletes elemzést adtunk ki, ennek most csak főbb megállapításait ismételjük meg.¹⁸

¹⁸ A teljes elemzés letölthető a <http://www.mkkt.hu/koltsegvetesi-hatasvizsgalatok> honlapon „Beclés az *Egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról*” című 2010. évi T/581. törvényjavaslat külső tételeket érintő költségvetési hatásairól” címen. Külön dokumentum tartalmazza a törvényjavaslat benyújtását követő ([pdf](#), 2010.07.07.) és a zárószavazást megelőző ([pdf](#), 2010.07.21.) elemzést, valamint a beclésekhez készített háttéranyagot ([pdf](#)).

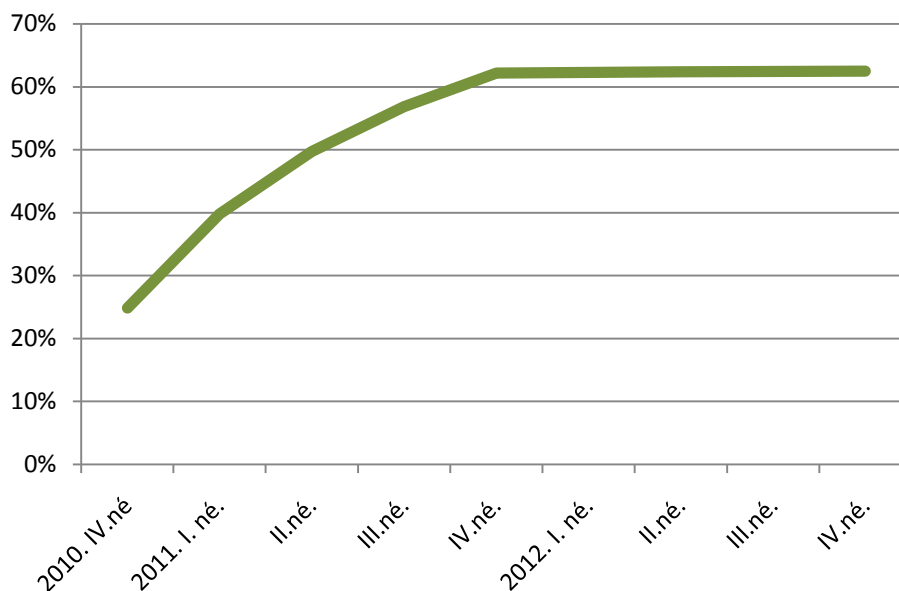
A pénzügyi szervezetek különadóját a jogszabályok 2010-re rögzítik, ám annak 2011-2012-es kivetéséről jogilag érvényesíthető módon nem szólnak. Ugyanakkor a gazdasági szereplők várakozása szerint az adó 2012-ig fennmarad, így 2011-2012-ben azzal számolunk, hogy a pénzügyi szervezetek kivonják az adónak megfelelő összeget a reálgazdaságból, de abból jogszabály híján adóbevétel nem keletkezik. Nem számolunk azzal, hogy a különadó kivetésének hatására hitelintézetek felhagynának magyarországi tevékenységükkel.

Feltételezésünk szerint a bankokra és takarékszövetkezetekre jutó mintegy 130 milliárd Ft adóból mintegy 80 milliárd Ft-ot várhatóan áthárítanak az ügyfelekre, amennyiben a pénzügyi szféra szabályozási környezetében nem következik be jelentős változás. A biztosítók a rájuk kivetett adó jelentős részét áthárítják.¹⁹

Meg kell említenünk azt is, hogy a megnövekvő pénzügyi közvetítési költségek önkormányzati körben szintén éreztetik hatásukat. A lakossággal szembeni erős banki alkupozíció miatt feltételezzük, hogy az áthárított összeg nagy része – mintegy 50 milliárd Ft – a lakosságot terheli. Az áthárítás révén növekednek a hitelkamatok, kedvezőtlenebbek lesznek a betéti konstrukciók, valamint emelkedhetnek a banki díjak és jutalékok.

Az áthárítás ugyanakkor időben elnyújtott, a teljes különadó azonnali hatásában 25 százalék, teljes (2012-ben megnyilvánuló) hatásában 60 százalékot tesz ki. Az általunk feltételezett áthárítás lefutása időben folyamatosan emelkedő tendenciát mutat (lásd 3. ábra).

3. ábra: A pénzügyi szervezetek különadójának áthárítása – feltételezett lefutás (kumulált áthárított összeg kumulált beszedett adóhoz képesti aránya, %)

A áthárított bankadó miatt a lakosság rendelkezésre álló jövedelme csökkenhet, ami miatt a fogyasztás jelentősen – 2010–2012 között akár összességében 1 százalékkal – visszaeshet. Az intézkedés a magánszektor beruházását is visszavetheti, ugyanakkor ez a hatás mérsékeltebb lehet. Összességében 2012-ig a GDP szintje 1 százalékkal csökkenhet ahhoz képest, mint amilyen szintet a különadó kivetése nélkül elérhetett volna. Jegybanki

¹⁹ Az áthárítás mérését és értelmezését az is megnehezítheti, hogy a különadó hatását nehéz megkülönböztetni a többi költségemelkedés díjakat emelő hatásaitól.

közbelépés nélkül a csökkenő aggregált kereslet negatívan hat az árakra (és kisebb mértékben a foglalkoztatottságra és a bérekre). Önmagában az adó hatására bekövetkező aggregált kereslet- és inflációcsökkenés, minden egyéb feltételt változatlanul tekintve, jegybanki lazítással járhat.

Hangsúlyoznunk kell, hogy a különadó növekedést fékező hatásai akkor is érdemiek lehetnek, ha az áthárítás nem lehetséges, és a kereskedelmi bankok eredményét rontja a befizetendő adó. Ha a bankok tulajdonosai a különadó időszakos bevezetését a 2012 utáni működési környezetükre nézve is negatív jelzéseként értékelik, akkor az rontani fogja a hosszabb távú eredményességi várakozásaikat, ezért kevesebb forrást (tőkét és tulajdonosi hitelt) biztosítanak az itteni működéshez, tevékenységük bővítéséhez. Ha ez a forgatókönyv valósul meg, a hitelezés szűkítésének legvalószínűbb csatornája a vállalatok finanszírozásának visszafogása lehet, ami inkább a vállalati beruházási és forgóeszközhitelkínálatát mérsékli, mintsem az alapforgatókönyvünkben feltételezett lakossági fogyasztást. A beruházási hitelek visszafogása esetén ez természetesen a beruházások csökkenésében, míg a forgóeszköz- és folyószámlahitelek korlátozása esetén vállalati finanszírozási gondok formájában jelentkezne.²⁰

Míg alapforgatókönyvünkben (amikor az adó hatásaiban a fogyasztás csökkenése a meghatározó) a hosszú távú növekedésre gyakorolt hatás nem jelentős, ebben az inkább beruházásokat érintő forgatókönyv-változatban a hosszú távú hatás kedvezőtlen lehet, miközben a költségvetést érintő közvetett adókiesés kisebb az alapesetben feltételezetténél. Ezen túlmenően a bankrendszer forrásainak szűkítése emelheti a forint várt kockázati kamatprémiumát is. Ebben a kedvezőtlen esetben nem zárható ki, hogy az alapesetnél ellentétben kisebb tere lesz a jegybanki lazításnak.

2010-től a kormányzat jelentősen csökkenti a társasági nyereségadót, ami elősegítheti a gazdasági növekedést, hiszen a vállalkozások számára belső forrásokat szabadít fel, így élénkíti a beruházásokat, a tőkeállományt. A társasági adó csökkentésének becslésekor azonban több (jellemzően tompító) tényezőt is figyelembe kell venni. A hitelfinanszírozás kamatai leírhatók az adóalapból, így minél nagyobb a hitelfinanszírozás aránya egy vállalatnál, annál kisebb a társasági adó változtatásának hatása a tőkeköltségre. Fontos szerepet játszik az adócsökkentés befektetési hatásában a beruházás értékcsökkenési leírásának szabályozása is, mivel az amortizáció csökkenti az adóalapot, ezáltal csökkentve az effektív adókulcsot.

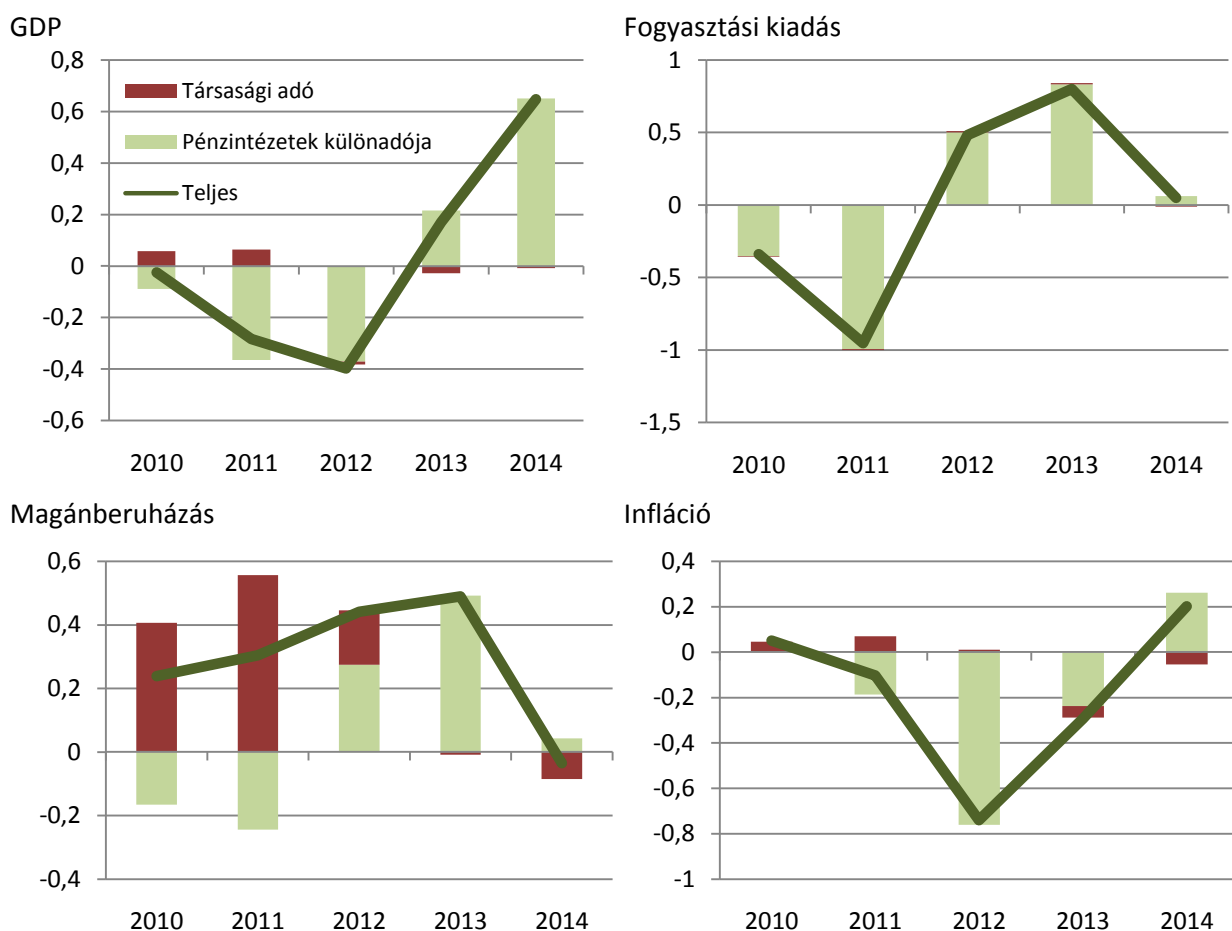
Szimulációink során azzal számolunk, hogy ezek a tompító tényezők jelentősek, a kulcsváltás negyedének megfelelő mértékben csökken a tőke költsége (elvárt hozama).²¹ Továbbá figyelembe vettük azt is, hogy a kisvállalkozások számára nem annyira élesek a határok a háztartás és a vállalkozás költségvetése között. Így az adócsökkentés miatt ebben a körben a vállalkozás tőkeköltsége is csökken ugyan, de ennél erőteljesebb az a hatás, hogy a kivont jövedelem erejéig az adócsökkentés emeli a háztartások rendelkezésre álló jövedelmét, és ezen keresztül fogyasztását is.

²⁰ Mindezt részben ellensúlyozhatja, ha más (akár új) piaci szereplők a tevékenységük dinamizálásával és piaci részesedésük növelésével reagálnak a kialakuló helyzetre.

²¹ Hasonlóan Benczúr Péter (*Az adókulcsok hatása a különböző gazdasági szereplők viselkedésére – irodalmi összefoglaló. Közgazdasági Szemle LIV.évf. 2007 febr.*) becsléséhez.

Számításaink szerint júliusi adócsomag nyomán 2014-ig összesen több mint 1 százalékkal nőnek a magánberuházások (4. ábra). Ez összhangban áll a nemzetközi és magyar becslésekkel, bár azoknak inkább az alsó tartományába esik.²² A kisvállalatok tulajdonosainak jövedelemnövekedése ellensúlyozza az olcsóbb tőke miatti fogyasztáscsökkenést. A tőke olcsóbbá válása önmagában (a munka tőkével való helyettesítése miatt) csökkenthetné a foglalkoztatást, de a növekvő termelés miatti emelkedő munkaerő-kereslet ezt a hatást is ellensúlyozza. Összességében a társasági adó csökkentésének hatására a beruházási ráta 1 százalékkal emelkedik, amely a GDP-t hosszú távon is emeli (0,1-0,2%-kal). A gazdasági élénkülés miatt az infláció a társaságiadó-csökkentés hatására kismértékben emelkedhet.

4. ábra: A júliusi adócsomag makrohatásai (növekedési ütemek eltérése az alappályától, százalékpont)

²² A nemzetközi empirikus szakirodalom alapján a társasági adókulcs változtatásának hatása jól mérhető, de csak mérsékelt a gazdasági növekedésre. Vartia és szerzőtársai (*How do taxes affect investment and productivity? An industry-level analysis of OECD countries*. OECD economics department WP #656, 2008) 16 OECD országot tartalmazó adatbázis vizsgálata alapján azt találják, hogy egy 5 %-os adócsökkentés hosszú távon 1-2,6 százalékos beruházási ráta növekedéshez vezet. Benczúr előző lábjegyzetben idézett számításai szerint Magyarországon az adókulcsváltozás tőkeköltségre gyakorolt hatását az amortizáció és a kamatok leírhatósága körülbelül negyedére csökkenti. Kátay Gábor és Wolf Zoltán (*Beruházások, tőkeköltség és monetáris transzmisszió Magyarországon*- MNB WP 2004/12) számításai szerint a tőkeköltség változása csak háromnegyed részben hat a beruházási rátára.

Meg kell jegyeznünk, hogy a modellszimulációban nem tudunk azzal a potenciális hatással számolni, hogy a tőkeállományon belül növekedhet a modernebb, hatékonyabb berendezések, eljárások aránya, ami a fentieknél akár nagyobb hatást is kifejthet a GDP növekedésére.

2.2. A költségvetési alappálya

Ebben az alfejezetben röviden összefoglaljuk a költségvetési alappályára vonatkozó előrejelzésünket, majd a 2010-es eredményeket értékeljük az elfogadott kormányzati tervszámokhoz, valamint a 2010. évi költségvetési törvényben elfogadott numerikus egyenlegkövetelményekhez képest. Ez utóbbi összehasonlítást azért kell megtenni, mert a becsült és kitűzött értékek közötti esetleges különbség mutatja meg, hogy a cél teljesítéséhez szükség van-e további konszolidációs intézkedésekre. Majd a külső egyenleg meghatározó komponensére, az adó- és járulékbévételekre adott becsléseinket megvizsgáljuk az adócentralizációs ráta és a bevételi szerkezet változásának szempontjából is. Végül, a teljes 2010–2014 közötti időszakra vonatkozóan részletes összehasonlítás végzünk a jelenlegi kivetítésünk és a márciusban publikált becsléseink között. (A külső tételekre vonatkozó tételenkénti kivetítésünket a Melléklet M4. táblázata tartalmazza.)

2.2.1. Költségvetési kivetítésünk összefoglalása

A bevezetőben jelettek szerint a külső és kamattételekre a teljes időhorizonton változatlan szabályozást feltételező saját számításokat készítünk (3. táblázat), míg a belső tételek esetében az idei évi várható teljesülésekre adunk becslést, amelyeket reálértéken rögzítünk a következő évekre.

3. táblázat: Becsléseink a főbb pénzforgalmi jelzőszámokra 2010-14 között (milliárd Ft)

	2010	2011	2012	2013	2014
Külső egyenleg	5 563,4	5 634,4	6 015,3	6 469,8	6 896,2
Belső egyenleg (2010 után reálértéken rögzített)	-5529,6	-5718,0	-5894,0	-6066,9	-6254,1
Elsődleges egyenleg	33,8	-83,6	121,3	402,9	642,1
Nettó kamategyenleg	-973,4	-925,0	-940,7	-1 091,2	-1 119,2
Központi alrendszer pénzforgalmi egyenleg	-939,6	-1008,6	-819,4	-688,3	-477,1
Központi alrendszer bruttó adóssága	19 812,3	20 607,8	21 287,0	21 820,6	22 214,5
<i>Bruttó adósság a GDP arányában (%)</i>	73,5	72,6	71,0	69,1	66,6

Megjegyzés: A kitűzött numerikus egyenlegszabályok teljesülésének értékeléséhez (lásd. 2.2.2. fejezet) használt becsléseink vastag keretben kiemelve szerepelnek.

Kivetítésünk szerint az idei évre valószínűsített kis elsődleges költségvetési többlet után 2011-ben – a 3% közelébe érő növekedési ütem ellenére – újra elsődleges hiány lép fel. A költségvetési pozíció általunk számított 2011. évi romlásának jelentős része technikai okkal magyarázható: részletes törvényi előírások hiányában a júliusban elfogadott adócsomag 200 milliárd forintos nagyságrendű bevételnövelő elemével – a pénzügyi szervezetek különadójával – 2010 után nem tudunk számolni (a társasági adóalapból való leírhatóságot figyelembe véve a kiesés csak 175 milliárd Ft körüli). Ugyanakkor a társasági adó 10%-os kulcsának kiterjesztése 2011-ben már a teljes évben hat, ami 2010-hez képest további több mint 60 milliárd Ft-os bevételkiesést jelent. Ezenkívül a jelenleg hatályos rendelkezések

szerint 2011. január 1-jén életbe lép a személyi jövedelemadó sávhatárának 5 millió Ft-ról 15 millió Ft-ra történő emelése, ami – 190 milliárd Ft-os adókiesést okozva – ugyancsak hozzájárul a költségvetési egyenleg romlásához.

A technikai kivetítés 2011 után változatlan szabályozási környezetet feltételez, eközben az elsődleges egyenleg – 3% körül állandósuló gazdasági növekedési előrejelzés mellett – javul. Ezt a jelenséget az magyarázza, hogy miközben a belső egyenleg – a technikai kivetítés módszertana szerint – reálértelemben rögzített, a külső bevételek és kiadások különbsége (a külső tételek egyenlege) az inflációnál gyorsabban nő. A külső (elsősorban adó-) bevételek ugyanis a 2011–2014. közötti pozitív gazdasági növekedés hatására szükségképpen gyorsabban nőnek az inflációnál (lásd a 2. keretes írást), a külső kiadások viszont nagyjából az inflációval azonos ütemben nőnek. (A nyugdíjkiadások reálnövekedését ellensúlyozza az egyéb társadalmi juttatások reálcsökkenése.)

A technikai kivetítés 2011 után változatlan szabályozási környezetet feltételez, eközben az elsődleges egyenleg – 3% körül állandósuló gazdasági növekedési előrejelzés mellett – javul. Ezt a jelenséget az magyarázza, hogy miközben a belső egyenleg – a technikai kivetítés módszertana szerint – reálértelemben rögzített, a külső bevételek és kiadások különbsége (a külső tételek egyenlege) az inflációnál gyorsabban nő. A külső (elsősorban adó-) bevételek ugyanis a 2011–2014 közötti pozitív gazdasági növekedés hatására szükségképpen gyorsabban nőnek az inflációnál (ld. a 2. keretes írást), a külső kiadások viszont nagyjából az inflációval azonos ütemben nőnek. (A nyugdíjkiadások reálnövekedését ellensúlyozza az egyéb társadalmi juttatások reálcsökkenése.)

A nettó kamategyenleg 2011-ben és 2012-ben a korábbi évek átlagához képest érdemben alacsonyabb lesz (a GDP 3,1-3,3%-a). 2012 után viszont újra megemelkednek az adósságszolgálati terhek (a GDP 3,4-3,5%-ra), amit elsősorban az (a pénz- és tőkepiaci környezet leírásában bemutatott) feltételezésünk magyaráz, hogy jelentősen nőnek a forinthozamok. A nettó kamategyenleg romlásához hozzájárul még, hogy a lejáró IMF-EU hitelcsomag visszafizetését feltételezésünk szerint a kormányzat a relatíve drágább piaci források bevonásából fogja finanszírozni.

Az említett 2011-es elsődleges hiányprognózisunk ellenére már 2010-től fokozatosan ereszkedő adósságrátát vetítünk ki a központi alrendszerben. Ezt nagyrészt az a technikai feltételezésünk magyarázza, hogy az IMF-EU hitelkeretből 2008–2009 során felépített devizabetétet a kormány fokozatosan adósságfinanszírozásra használja fel. Fontos hangsúlyozni, hogy a bruttó adósság ilyen típusú csökkenése nincs hatással a költségvetési szabályrendszer teljesülésére, mivel a 2011–2012-re vonatkozó számszerű követelmények nem az adósságrátára, hanem a belső tételek egyenlegére, illetve az elsődleges egyenlegre vonatkoznak, ahogyan azt a 2010. évi költségvetési törvény 2009 őszén meghatározta.

2. KERETES ÍRÁS

Az adóteher és adószervezet alakulása 2010–2014 között

Számításaink szerint a központi költségvetésbe (pénzforgalmi szemléletben) befolyt adóbevételek nominális GDP-hez viszonyított aránya 2009-ről 2010-re, majd 2011-re is jelentősen (37,4%-ról 34,8%-ra, majd 33,6%-ra) csökken, amit elsősorban a 2009-ben és 2010-ben életbe lépett szabályozási változások okoznak. A 2011-2014 közötti időszakban az adóbevétel-GDP arány lényegében változatlan marad. Az adóbevételeket közgazdasági osztályozás szerint vizsgálva (fogyasztást, munkát, illetve tőkét terhelő adók) a következő tendenciák láthatók (5. ábra).

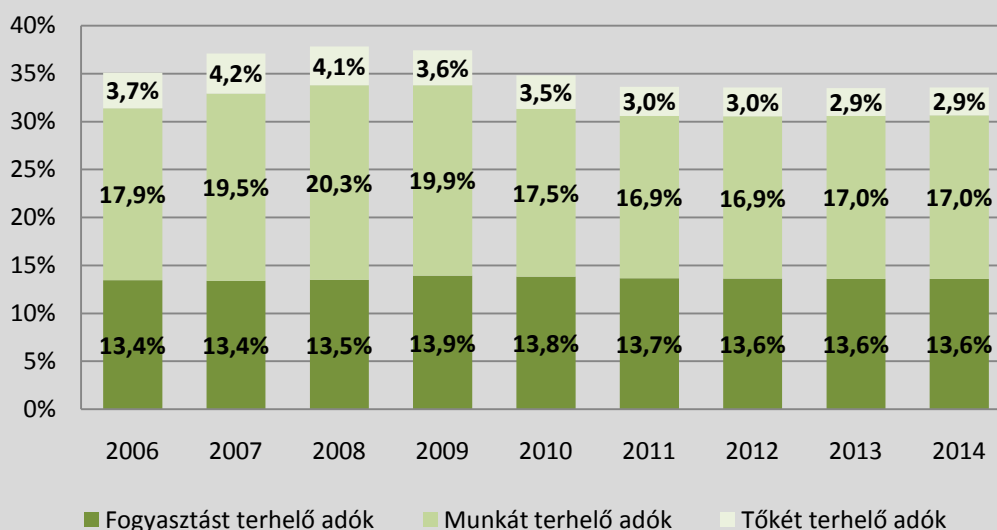
A *fogyasztást terhelő adók* részesedése 2009-re az áfa- és a jövedékiadó-emelések következtében nőtt. A 2009-es évközi áfa-emelés áthúzódása és a 2010 elején bekövetkezett második jövedékiadó-emelés tovább növelné a fogyasztási típusú adók GDP-hez viszonyított arányát 2010-ben, amit azonban ebben az évben ellensúlyoz a vásárolt fogyasztás GDP-nél lassabb növekedése és a jövedéki adó alacsony üzemanyag-fogyasztás miatti jelentős visszaesése. 2011-től kezdve a GDP-hez viszonyított fogyasztásiadó-ráta 13,6% körüli szinten stabilizálódik.

A *munkát terhelő elvonások* a GDP arányában 2009-ről 2011-re jelentősen (19,9%-ról 16,9%-ra) csökkennek, amit nagyobb részt az alábbi szabályozási változások magyaráznak:

- a személyi jövedelemadóban 2010. január 1-jén bekövetkezett módosítások (szuperbruttósítás, kulcsváltozás és az adójóváírás módosítása),
- az szja sávhatárának már elfogadott, 2011. január 1-jén életbe lépő, 5 millió forintról 15 millió forintra történő emelése,
- a munkaadói egészségbiztosítási járulékkulcs kétlépcsős öt százalékpontos csökkentése (2009. július 1-jétől a minimálbér kétszereséig, 2010. január 1-jétől pedig teljesen).

A *tőkét terhelő adók* közül a vállalatok tőkejövedelmét terhelő adók jelentősége 2010-ben a pénzügyi szervezetek különadójának bevezetése miatt megnő, amit csak részben ellensúlyoz a társasági adó 10%-os kulcsának 2010 közepétől történő kiterjesztése. A pénzügyi szervezetek különadójával 2011-től – hatályos, számszerűsíthető jogszabály hiányában – nem számolunk, viszont a társasági adó csökkentése tartós, ezért a tőkét terhelő adók súlya 2010-hez képest 2011–2014-re erőteljesen (3,4%-ról 2,9-3,0%-ra) csökken.

5. ábra: Az adóbevételek funkciók szerinti megoszlása a nominális GDP arányában (2006-2014)

2.2.2. A költségvetési szabályok számszerűsítése

Annak érdekében, hogy anyagunk bemutassa, hogy a változatlan szabályozás mellett mennyire teljesülnek a költségvetési szabályok, nem tettünk feltételezéseket ezek teljesülésével kapcsolatban. A szabályrendszerből következik, hogy egy-egy év költségvetésében a központi alrendszerre vonatkozóan három korlátot kell meghatározni:

1. a tárgyévet követő évre vonatkozóan a belső tételek egyenleg-követelményét,
2. a tárgyévet követő második évre vonatkozóan az elsődleges egyenlegre vonatkozó célt,
3. a tárgyévet követő második évre vonatkozóan a korrigált elsődleges kiadási főösszeg megengedett reálnövekedési ütemét.²³

A 2010. évi költségvetési törvény a szabályozás szellemével és betűjével is ellentétesen nem nominális forintösszegben, hanem a bruttó hazai termék (GDP) arányában határozta meg az egyenleg-követelményeket.²⁴ A Költségvetési Tanács – a januárban publikált álláspontjának²⁵ megfelelően következetesen – a költségvetési tervezés bázisául szolgáló nominális GDP 2009. őszi hivatalos kormányzati prognózisához viszonyítva számszerűsíti a szóban forgó értékeket. Ez konkrétan azt jelenti, hogy a belső tételek 2011. évi egyenlegének 5215 milliárd forint hiánynál kevesebbnek kell lennie. Ennél kedvezőbb természetesen lehet – ha például a költségvetési politikával kapcsolatos nemzetközi vállalások ezt szükségessé teszik –, de rosszabb semmiképpen sem. A 2012. évre tervezendő elsődleges többlet pedig nem lehet kevesebb, mint 473 milliárd forint.

3. KERETES ÍRÁS

Az állami vállalatok gazdálkodását érintő elszámolási szabályok változása

A költségvetési felelősségről szóló törvény iktatta be az államháztartási törvény 8. § (5) bekezdését, amely szerint a többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok számviteli eredményének állami tulajdonra eső arányos részét a mérlegkészítés évében, költségvetési tételként kell elszámolni (a veszteséget kiadásként, a nyereséget bevételként). Ehhez logikailag kapcsolódó módosítást jelentett, hogy a törvény az osztalékbevétel, valamint a többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok tőkeemelését és tőkecsökkentését a finanszírozási célú pénzügyi műveletek közé sorolta át. A 2010 júliusában hatályba lépő 2010. évi LXXIV. törvény azonban eltörölte mind az állami vállalatok eredményére, mind az osztalékbevétel, tőkeemelés vagy tőkecsökkentés átminősítésére vonatkozó elszámolási szabályokat.

A korábban érvényes elszámolási szabályok visszaállításával aszimmetrikus módon, csak az osztalékfelvonás jelenik meg a költségvetésben, vagyis a nyereséges vállalatok pozitív hatása (az osztalék erejéig) meg fog jelenni a költségvetésben, a veszteséges vállalatok (negatív) eredménye viszont nem. Ha az elszámolási szabályok legutóbb nem módosultak volna, akkor a vállalatok alulfinanszírozásával az állam rövid távon sem tudta volna csökkenteni kiadásait, hiszen az elszámolás azonnal közvetlen hatással lett volna a költségvetés egyenlegére megakadályozva, hogy az állam éveken át rejtegesse –

²³ A 3. pontban jelzett előírásnak a 2010. évi költségvetési törvény eleget tesz, így most ezzel elemzésünkben részletesen nem foglalkozunk. A költségvetési felelősségről szóló törvény egy további átmeneti szabályt is megfogalmaz a korrigált kiadási főösszegre, amelynek érvényesülését a 2010. évi költségvetési törvény tervszámaiban szintén pozitívan értékeltük a márciusi technikai kivetítés 2.2.2. fejezetében.

²⁴ A 2010. évi költségvetési törvény a belső tételek 2011. évi egyenlegére nem enged a GDP 18,8 százalékánál nagyobb hiányt, míg a 2012. évi elsődleges egyenlegre többletet ír el a törvény: a GDP 1,6 százalékát.

²⁵ Lásd pl.: Háttéranyag a Költségvetési Tanács 2010. január 14-én publikált közleményéhez ([pdf](#)).

elsősorban a közszolgáltatásokkal kapcsolatos – finanszírozási gondjait. A jelenlegi szabályozás lehetővé teszi, hogy a pénzügyi feszültségek csak évekkel később, nagymértékű tőkeemelés formájában, egyszerre jelenjenek meg a költségvetésben. A tőkeemelés időpontját így valószínűsíthetően nem a vállalat gazdálkodási helyzete, hanem a költségvetés aktuális helyzete határozza meg.

Az osztalékbevétel finanszírozási célú pénzügyi műveletté minősítése is a vállalati portfólióval kapcsolatos döntések ésszerűsítését segítette volna elő, mivel az osztalékfelvonás ilyen szabályozás mellett nem javítaná a költségvetési egyenleget. A 2010. évi költségvetési törvény 30,6 milliárd Ft osztalékbevétellel kalkulált, azonban a 2009. évre vonatkozó vállalati beszámolókból összesített adatok szerint a tulajdonos a 2009. üzleti évre vonatkozóan 48,2 milliárd Ft osztalék kifizetéséről döntött, amelynek egy része már tavaly osztalékfelvétel formájában befolyt.

A veszteséges vállalatok figyelmen kívül hagyása növeli a költségvetési kockázatokat, hiszen a vállalatok finanszírozási gondjai már 2010-ben többletköltséget okozhatnak a költségvetésnek. Az MKKT által kiemelt kockázatként kezelt MÁV Csoport rövid távú likviditási problémái már az év első felében állami többlettámogatásként jelentek meg. A 2010. évi költségvetési törvény eredetileg 122,4 milliárd Ft személyszállítási költségtérítést szánt a vasúttársaságnak, amelyet idén áprilisban 144,8 milliárd Ft-ra emeltek, továbbá a tulajdonos olyan üzleti tervet fogadott el 2010 májusában, amelyben garanciát vállalt további 18,6 milliárd Ft költségtérítés biztosítására 2010. szeptember 30-ig. Az állami tulajdonba vett Malév esetleges likviditási nehézségei szintén növelhetik a költségvetés 2010. évi többletkiadásait.

A villamosenergia-árak kiigazítására vonatkozó törvényi moratórium elrendelése ronthatja a többségi állami tulajdonú MVM Csoport eredményét, ami a későbbi években az osztalékbevételek csökkenését is maga után vonhatja (ezt a negatív kockázatot számszerűen nem tudtuk figyelembe venni, ugyanis 2010 után reálértéken rögzítettük a belső tételeket). Az elszámolási szabályok eltörlése hosszú távon fenntarthatósági kockázatokat is rejt magában, mivel a tartósan veszteséges működés mellett szükség lehet a későbbi évek költségvetését érintő feltökésítésre. A MÁV Csoport esetében az idei év kiegészítő támogatásai csak arra elegendők, hogy a vállalat ne kerüljön csődhelyzetbe, jövőre azonban több mint 40 milliárd Ft-os tőketörlesztés válik esedékessé, amelynek kigazdálkodására – számításaink szerint – a jelenlegi hatékonysági szinten a vállalatcsoport képtelen lesz.

További kockázatot jelent a 2010 tavaszán 20 milliárd Ft feletti tőkeemeléssel állami tulajdonba került Malév további tőkeszükséglete, ami a zavartalan működést célzó, likviditást érintő finanszírozás miatt már a 2010-es költségvetést is érintheti. Középtávon jelentős pótlólagos tőkeemelés is valószínűsíthető, ami a várhatóan negatív saját tőke miatt válhat szükségessé.

Az állami vállalati portfólió pénzügyi helyzetének átlátható bemutatására számszerűsítettük a korábbi elszámolási szabályok fennmaradása esetén jelentkező 2010. évi kiadási és bevételi tételeket: A nyereséges vállalatok állami tulajdonra jutó 2009. évi konszolidált adózott eredménye 96,5 milliárd Ft, a veszteséges vállalatoké -61,6 milliárd Ft. Mindkettőt az idei költségvetésben kellett volna elszámolni, vagyis az elszámolási szabály megtartása 34,9 milliárd Ft-tal javította volna a költségvetés egyenlegét. Az osztalékbevételek átminősítése finanszírozó tétellé 30,6 milliárd Ft-tal rontaná, míg a Malév 2010-es tőkeemelése 20,7 milliárd Ft-tal javítaná az egyenleget. Összességében tehát a korábbi szabályozás fenntartása 25 milliárd Ft-tal jobb költségvetési egyenlegre vezetett volna idén.

A jelenleg hatályos elszámolási szabályok mellett mesterségesen javítható lenne a 2010. évi költségvetési egyenleg, amennyiben a 2009-ben nyereséges vagy 2009. előtt eredménytartalékokat felhalmozó társaságok még el nem vont eredményét az állam még az idén elvonná.

Kivetítésünk során bizonyos mértékig eltérünk a belső és külső tételek költségvetési törvényben alkalmazott elhatárolásától (ennek háttéréhez lásd a 4. keretes írást). A korrekt összehasonlításhoz tehát a belső tételekre vonatkozó korlátot át kell számolni a törvényi mellékletben szereplő hivatalos lista szerinti értékre, ugyanis a kitűzött követelmény logikailag ehhez kapcsolódott. A 2011-es belsőegyenleg-cél teljesülését mutatja a 4. táblázat.

4. táblázat: A 2011-es belsőegyenleg-követelmény teljesülése a belső tételek 2010 utáni változatlan reálértéken tartása esetén (milliárd Ft)

	2010	2011
Belső tételek várható egyenlege az MKKT listája alapján	-5529,6	-5718,0
Eltérő Kormány–MKKT lista hatása a belső egyenlegre	309,0	..
Belső tétel egyenleg a költségvetési törvény listája alapján	-5220,6	..
Változatlan reálértéken tartásból következő érték	..	-5398,5
Törvényben rögzített belső egyenleg követelmény	..	-5215,0
Eltérés a szabálytól a belső tételek reálszinten tartása esetén	..	+183,5

A 4. táblázat utolsó sorából látható, hogy a belső tételek közel 185 milliárd forintos egyenlegjavulását kell elérni 2011-ben a reálértéken tartást feltételező előírás betartásához. Másképpen fogalmazva ez azt jelenti, hogy a szabály teljesítése érdekében a 2011. évi költségvetés belső előirányzatait a 2010-re az MKKT által becsült teljesülések nominálértékétől kismértékben elmaradó szinten kell meghatározni. Fontos hangsúlyoznunk, hogy mivel az MKKT szakmai megítélése szerint a pénzügyi szervezetek különadója külső tételnek minősül,²⁶ ezért a különadó részletszabályainak megalkotása után a közvetlen hatásában 200 milliárdos bevétel beszedése nem járul hozzá a belsőegyenleg-követelmény eléréséhez.

4. KERETES ÍRÁS

A külső tételek listájának meghatározásáról

A külső tétel a törvényi meghatározás szerint csak olyan elsődleges bevétel vagy kiadás lehet, amely egyedi jogosultságot vagy kötelezettséget létrehozó törvényi rendelkezés végrehajtását szolgálja, és az adott évre vonatkozó összegét a törvényi rendelkezések, valamint magángazdasági és demográfiai folyamatok egyértelműen meghatározzák.

A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvény 10. számú melléklete tartalmazza a külső tételek listáját, ami alapjául szolgált a 2011. évi belső egyenlegkövetelmény számszerű meghatározásának. Az Áht. értelmében az úgynevezett külső tételek jegyzékét magának az államháztartási törvénynek kell tartalmaznia. Erre a Költségvetési Tanács több közleményében felhívta a figyelmet; a költségvetési szabályrendszer működtetése ugyanis elképzelhetetlen a külső tételek körének stabil meghatározása nélkül.

A hivatalos lista tartalmát a Költségvetési Tanács többször bírálta 2009 vége óta, és a vitás kérdések rendezése érdekében szakmai egyeztetést kezdeményezett a kormányzati partnerekkel. A Költségvetési Tanács a szakmai egyeztetés során a költségvetési

²⁶ Amennyiben egy adott évre pontosan specifikálják a szabályait, akkor a pénzügyi szervezetek különadója megfelel az államháztartási törvényben lefektetett külső tétel meghatározásnak, ugyanis törvényi rendelkezések és a gazdasági folyamatok egyértelműen megadják az értékét.

felelősségről szóló törvényben lefektetett költségvetés-politikai szabályok szellemének megfelelően javasolta, hogy az államháztartási törvényben szereplő törvényi definíció tegye lehetővé azoknak a költségvetési tételeknek a külső tétellé minősítését is, amelyek ugyan a törvényi rendelkezés végrehajtását szolgálják, összegszerű meghatározásukhoz azonban figyelembe kell venni a minimálbért vagy az öregségi nyugdíj minimumát meghatározó rendeleteket is.

A szakértői egyeztetés egyik fázisaként az államháztartási ügyekért akkor felelős Pénzügyminisztérium 2010. március 24-én honlapján közzétett egy módosított listát. E lista elemeinek túlnyomó többségét a Költségvetési Tanács elfogadta, és az általa véglegesnek tekintett és a technikai kivetítésekben használt külső tételek listáját 2010. május 28-án publikálta honlapján (ezt a jelen kiadvány M1. melléklete is tartalmazza). A májusi közleményében a Költségvetési Tanács javaslatot tett arra, hogy a törvényi feltételeknek megfelelő tételek közül melyek szerepeljenek az Áht. szerinti listán (M1. táblázat), illetve melyek esetében nem javasolja jogi értelemben a külső tétellé nyilvánítást (M2. táblázat). Ezen túlmenően, a jelenlegi költségvetési prezentációs rendszerből kiindulva a Költségvetési Tanács – az átláthatóság növelése érdekében – javasolta azoknak az alrendszeren belüli pénzeszköz-átadásoknak az elkülönített feltüntetését, amelyeket szaktörvények határoznak meg (M3. táblázat). Az elkülönített kezelés azzal indokolható, hogy ezek a tételek a központi alrendszer tényleges pénzügyi helyzetére vonatkozóan nem jelentenek érdemi információt.

A költségvetési törvényben 2012-re kitűzött elsődleges egyenleg-célnak az általunk becsült elsődleges egyenleggel való összevetése mintegy 350 milliárd forintos rést mutat, amit természetesen annak figyelembe vételével kell értelmezni, hogy a korábban ismertetett okokból nem számolhatunk a 200 milliárd Ft nagyságrendű pénzügyi különadót (mint külső tétel) beszédésével (lásd az 5. táblázat levezetését).

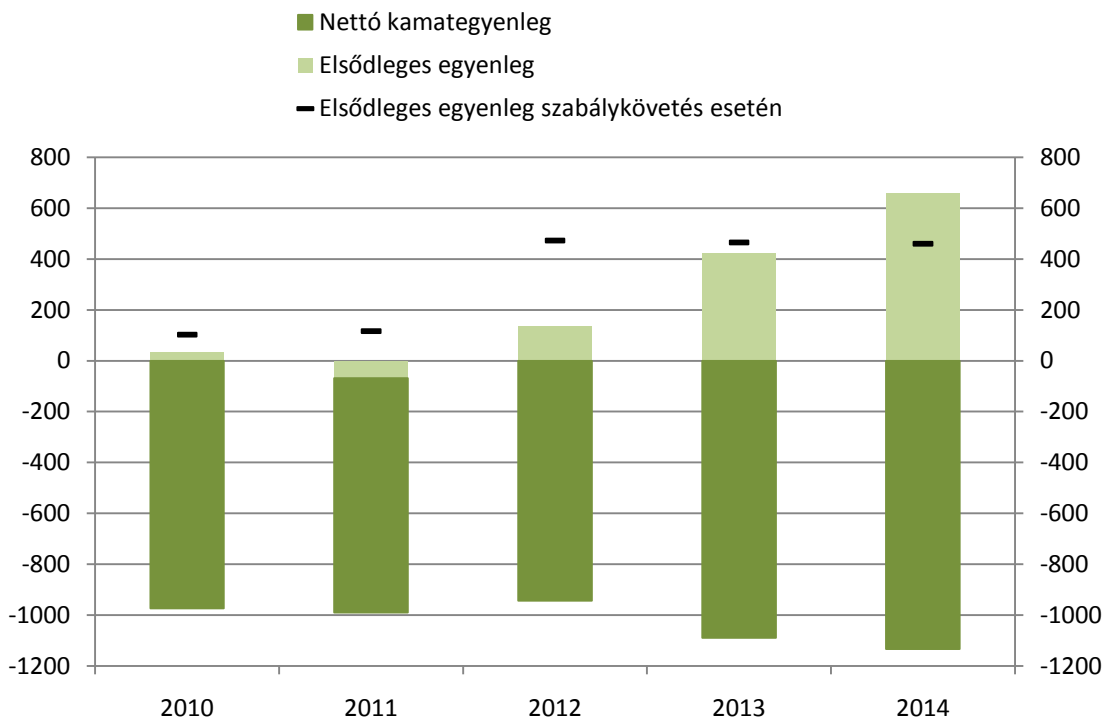
5. táblázat: A 2012-es elsődleges egyenleg-követelmény teljesülése (milliárd Ft)

	2012
Kitűzött elsődleges egyenleg-cél	473,0
MKKT kivetítés az elsődleges egyenlegre	121,3
Eltérés az egyenlegkövetelménytől	351,7

Fontos felhívunk a figyelmet arra, hogy ha tartós hatású – például az állami intézményrendszer szerkezeti átalakításán nyugvó – intézkedésekkel sikerül elérni a kiadások 2011. évi belső tételeket érintő visszafogását, akkor ez érdemben hozzájárulhat – habár önmagában nem elégséges – a 2012. évi elsődleges egyenleg-szabály teljesítéséhez. Ugyanakkor, ha a 2011. évi egyenlegcél egyszeri lépések révén (például rendkívüli bevételek behajtása vagy fűnyíróelvív átmeneti kiadásbefagyasztás) valósul meg, akkor a konszolidációs igény gyakorlatilag a teljes jelzett nagyságrendben 2012-ben újra jelentkezni fog.

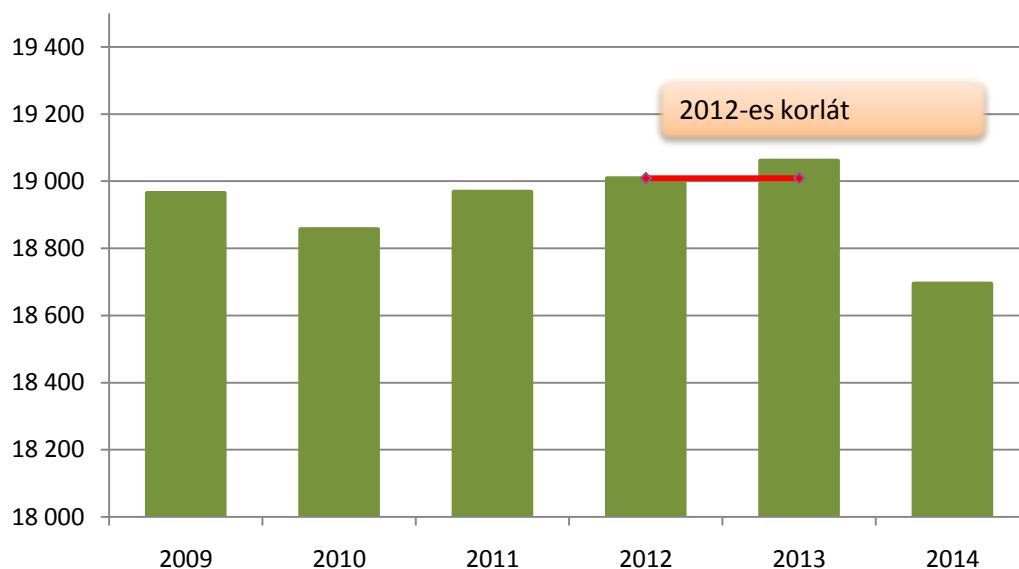
Az 6. ábra összefoglalóan mutatja be a költségvetési szabályrendszerből fakadó követelményeket a teljes kivetítési horizonton átszámolva az elsődleges egyenlegre. A 2012-re – mint feljebb említettük – már rögzítve van az elsődleges egyenleg-követelmény, míg 2012 után a reáladósságok alapján számszerűsíthetőek (lásd ehhez a 7. ábrát is). 2010-es követelményként azt tüntettük fel, hogy mekkora elsődleges egyenleget kellene elérni ahhoz, ha a kormány a költségvetésben elfogadott pénzforgalmi egyenleget szeretné elérni. 2011-re pedig azt ábrázoltuk, hogy a belső tételekre megfogalmazott korlát betartása mekkora elsődleges egyenlegre vezetne.

6. ábra: A költségvetési szabályrendszer érvényesülése

A 7. ábra a reáladósság alakulását mutatja be az alappálya mentén. A szabályrendszer előírásai szerint 2010 őszén kell rögzíteni a 2013-ra várható reáladósság szinten maradását minimálisan biztosító elsődlegesegyenleg-követelményt, míg 2011 őszén ugyanezt 2014 vonatkozásában kell megtenni. Az 6. ábrából leolvasható következtetésekkel összhangban az alappálya mentén 2013-ra körülbelül 60 milliárd Ft eltérés mutatható ki a szabály teljesülésétől, míg 2014-ben már további egyenlegjavító intézkedés nélkül is teljesül a szabály.

7. ábra: Reáladósság alakulása (2009-es árakon, milliárd Ft)

Megjegyzés: A 2013-as követelmény számszerűsítésekor feltételeztük, hogy a 2009-es korlát nem lesz effektív.

A fentiekben vizsgált állandó szabályokon túlmenően a 2010–2011 közötti időszakra a KF tv. 18. § (5) bekezdése előírja, hogy „a Kormány olyan költségvetési törvényjavaslatot köteles benyújtani, amely biztosítja, hogy ...[a] maastrichti deficitmutató értéke csökken az előző évi értékhez képest.” Amennyiben az önkormányzati szektor egyenlegére, valamint az ESA-hídra vonatkozóan változatlan formában átvesszük a kormányzat legfrissebb nyilvános prognózisát, akkor az idei évre enyhén nagyobb deficitet jelzünk előre, mint az új kormány által is megerősített, az eredeti költségvetésben kitűzött GDP arányában 3,8%-os maastrichti deficitcél. Ezt a deficit szintet ugyanakkor a költségvetés elfogadása óta eltelt időszak intézkedései és egyéb fejleményei fényében természetesen csak más szerkezetben lehet megvalósítani. Nyilvánosan elérhető, frissített kormányzati előrejelzés hiányában az MKKT és a kormányzat jelenlegi helyzetmegítélése közötti különbség pontos okait a külső, a belső és a kamattételek szerint bontva nem tudjuk bemutatni.

A Költségvetési Tanács becslései a következő évekre nézve érdemben magasabb kormányzati hiányt mutatnak, mint amelyek a legutóbb közölt középtávú tervekben szerepeltek (lásd a 6. táblázat levezetését), ráadásul 2010-ről 2011-re a csökkenő trend sem teljesül. Ennek az átmeneti rendelkezésnek sem felelne tehát meg, ha 2010 őszén a kormány az itt közölt makrofiskális pályának megfelelő költségvetést nyújtana be az Országgyűlésnek,²⁷ bár az állandó szabályoknak való megfeleléshez számszerűsített eltérésnél kisebb kiigazítás is elegendő lehet ezen átmeneti szabály betartásához.

A konvergenciaprogramban lefektetett 2011-es hiánycél a kivetítésünk alapján akkor közelíthető meg, ha 2011-ben a kormányzat betartja a belsőegyenleg-követelményt, valamint beszedi a tervezett mértékben a pénzügyi szervezetek különadóját. A hiányjavulás konkrét mértéke függ attól, hogy milyen intézkedésekkel (pl. dologi vagy bérköltségek reálcsökkentése) valósul meg a kiadás-visszafogás a belső tételek esetében.²⁸

6. táblázat: Fiskális egyenlegmutatók 2010-2012 között (milliárd Ft)

	2010	2011	2012
Központi alrendszer pénzforgalmi egyenleg	-939,6	-1008,6	-819,4
<i>Önkormányzati rendszer egyenlege</i>	-190,0	-135,0	-120,0
Államháztartás pénzforgalmi egyenlege	-1129,6	-1143,6	-939,4
Államháztartás egyenlege (a GDP %-ban)	-4,2	-4,0	-3,1
<i>ESA-híd (GDP %-ban)</i>	0,2	-0,2	-0,3
Maastrichti egyenleg (a GDP %-ban)	-4,0	-4,2	-3,4
<i>Hivatalos maastrichti deficitcél (a GDP %-ban)</i>	-3,8	-2,8	-2,5

Megjegyzés: MKKT becslések, kivéve a hivatalos maastrichti (vagy ESA-95) deficitcélokat, illetve az önkormányzati rendszerre és az ESA-hídra vonatkozó kormányzati prognózisokat, amelyek 2010-re az elfogadott költségvetési törvényből, míg 2011-12-re a 2010. évi költségvetési törvényjavaslat fejezeti köteleiből származnak. (A 2010. januári konvergenciaprogram a hivatkozott tervszámokat megerősítette a teljes 2010-12-es időszakra.)

²⁷ Továbbá megjegyzendő még, hogy a KF tv. előírásai (3. § (2) bekezdés a) pont) szerint az elsődleges egyenleg nem lehet negatív.

²⁸ Ezen túlmenően, a konkrét megvalósítás a makropályát is módosítja, így a közvetett hatások is befolyásolhatják az egyenleg javulás mértékét.

2.2.3. Összehasonlítás a márciusi eredményeinkkel

A 2010. márciusi technikai kivetítés²⁹ óta több tényező hatására változott külső- és kamattételekre vonatkozó kivetítésünk: ilyen tényezőt jelentenek egyrészt az azóta született intézkedések, másrészt a módszertani fejlesztések, végül pedig a demográfiai és magángazdasági (éven belüli) folyamatok. (Az intézkedések korábbi elemzéseinkben még nem elemzett elemeiről lásd az 5. keretes írást; módszertani fejlesztéseink főbb irányairól összefoglalót közöl a 6. keretes írás.) Ezen túlmenően első alkalommal közlünk saját becslést a belső tételek folyó évi várható egyenlegére. Az alábbiakban a márciusi eredményekhez képest mutatjuk be a költségvetési folyamatokat illető friss értékelésünket (a külső tételekre vonatkozóan a teljes eltérés tényezőkre bontását az M3. melléklet M5-M9. táblázata tartalmazza a 2010-14 közötti időszakra).

A *külső (adó- és adójellegű) bevételek* 2010. évi teljesülésére vonatkozó prognózisunk mintegy 150 milliárd Ft-tal marad el az elfogadott költségvetéstől, és 13 milliárd Ft-tal haladja meg saját márciusi prognózisunkat. Az előző előrejelzésünkhöz képesti elmozdulás két fő tényezőtől adódik. Egyrészt a júliusi adócsomag intézkedései – a pénzügyi szervezetek különadójának, a társasági adó mérséklésének és egyéb kisebb intézkedéseknek az eredőjeként – több mint 80 milliárd Ft-tal növelik idén a külső bevételeket, másrészt az év közben bekövetkezett gazdasági folyamatok összességében mintegy 60 milliárd forinttal csökkentik a bevételt. Így a márciusi prognózisunkhoz képesti 13 milliárd forintos eltérés mögött az adóbevételek szerkezetének jelentősebb belső átrendeződése áll: elsősorban a pénzügyi különadónak köszönhetően a gazdálkodó szervezetek befizetéseit mintegy 130 milliárd Ft-tal gondoljuk magasabbnak, a fogyasztási adók területén viszont 36 milliárddal, a lakosság befizetéseiből és a járulékokból pedig körülbelül 80 milliárd Ft-tal kevesebb bevételre számítunk, mint márciusban.

2011-2012-re a márciusi kiadványunkhoz képest a külső bevételek 175-200 milliárd Ft-tal kisebbek, aminek legfőbb oka az intézkedések közvetlen hatásaként előálló évi mintegy 150 milliárd Ft bevételkiesés. Az alappályában ugyanis – mint már korábban leírtuk – nem tudunk a pénzügyi szervezetek különadójából származó bevétellel számolni pontos törvényi szabályozás hiányában. Az egyéb, magángazdasággal összefüggő tényezők, valamint a módszertani változások ezt a tartós bevételkiesést 2013-tól kezdve jelentősen mérséklik, sőt 2014-re ellenkező előjelűre is fordítják.

²⁹ MKKT: Technikai kivetítés 2010-14, A [teljes dokumentum](#) (pdf) elérhető az MKKT honlapján.

5. KERETES ÍRÁS

Az előző technikai kivetítés óta elfogadott, de korábbi hatásvizsgálatainkban nem érintett adóváltoztatások

Az *Egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról* szóló 2010. évi XC. törvény zárószavazás előtti egységes javaslatáról az MKKT 2010. július 21-én költségvetési hatásvizsgálatot ([pdf](#)) tett közzé. A pénzügyi szervezetek különadójából várható adóbevételeket ekkor 183,0 milliárd Ft-ra becsültük, ám a T/581/190 sz. zárószavazás előtti módosító javaslatban megszavazott három érdemi változást még nem állt módunkban figyelembe venni.

1) A hitelintézetek az eredetileg javasolt egységes 0,45 százalékos kulcs helyett az 50 milliárdos mérlegfőösszeg-határig kedvezményes, 0,15 százalékos kulccsal adóznak, felette viszont 0,5 százalékra nőtt az adó mértéke (+ 6,2 milliárd Ft adóbevétel).

2) A pénzügyi közvetítők kikerültek az adózói körből (- 2,5 milliárd Ft).

3) A biztosítók adókulcsa megemelkedett, adóalapjuk módosult, és a korábban javasolt mentességek megszűntek (összességében + 3,4 milliárd Ft).

Így az elfogadott törvény alapján 190,1 milliárd Ft várható adóbevétellel számolunk.

Az áfa-törvény 2010. június 17-től életbe lépett módosítása szerint a közcélú adomány után nem kell áfát fizetni. E törvénymódosítás hatását a 2008. évi társaságiadó-bevallás alapján számszerűsítettük. A bevallások szerint a gazdasági társaságok 2008-ban 22 milliárd Ft értékben adományoztak. A Magyar Adományozói Fórum 2009-ben készített felméréséből kiderül, hogy az adományok 80,3 százaléka pénzádomány, 19 százaléka természetbeni adomány, míg 0,7 százaléka önkéntes munka. Tekintve, hogy a pénzádományt nem terheli áfa, a természetbeni adományok után kb. 1 milliárd forint áfa-bevétel keletkezhetett 2008-ban. Az áfa-kulcs 2009-ben bevezetett emelését is figyelembe véve, 2010-re 0,5 milliárd forinttal, a 2011és 2014 közötti időszakra pedig évente 1 milliárd forinttal kisebb bevételre számítunk.

A 2010. évi LXXXIII. törvény megváltoztatja a látvány-csapatsportágak (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda, jégkorong) vállalati támogatásának pénzügyi ösztönzőit. A támogató gazdálkodó szervezet társasági adójából adókedvezményt vehet igénybe a támogatás összegéig – döntésétől függően – a támogatás adóévében és az azt követő három adóévben. A nyújtott támogatás nem haladhatja meg a támogatott szervezet utánpótlás-fejlesztésre fordított igazolt kiadásainak 100 százalékát vagy a tárgyévi személyi jellegű ráfordítása 50 százalékát vagy a tárgyévi beruházási, felújítási értéke 80 százalékát.

A támogatásra jogosult legfelső osztályú látvány-csapatsportok klubjai esetében jellemzően az NB1-es labdarúgó egyesületeknek a legnagyobb az éves költségvetésük. Ezen klubok 2009-es éves beszámolóiban szereplő kiadási főösszegek még a legnagyobbak esetében sem haladták meg a 1-1,2 milliárd Ft-ot, amelyből a személyi jellegű ráfordítások legfeljebb 250 millió Ft-ot tettek ki. A 2009-es beszámolók alapján a klubok beruházásai elhanyagolható mértékűek, az utánpótlás-fejlesztésre fordított összegeket azonban nem ismerjük. A többi érintett sportág klubjainak, illetve általában az alsóbb osztályú klubok költségvetése az említett számoknál nagyságrendekkel kevesebb. Így ha viselkedési hatással (azaz a vállalati források nagymértékű sportba áramlásával) nem számolunk, akkor a társasági adó módosítása összességében a társaságiadó-bevételekben 4-8 milliárd forint kiesést okozhat. A várható viselkedési hatások miatt az adókedvezmények mértéke azonban ennek akár többszörösét is elérheti.

A sportcélú vállalati adományozás szabályozásának módosítása az Európai Bizottság jóváhagyó döntése után lép életbe. Ezért jelen technikai kivetítésünkben nem számolunk ennek hatásával, azonban a társasági adóval kapcsolatos negatív kockázatként feltüntetjük.

A bevételi oldal főbb tételeit külön is megvizsgálva, a *gazdálkodó szervezetek befizetésein* belül több tételben is érdemi elmozdulást látunk. 2010-ben megjelenik új adófajtaként a pénzügyi szervezetek különadója, amelyből közvetlen hatásként idén 190,1 milliárd Ft-ra számíthat a költségvetés (a részletekért lásd az 5. keretes írást). 2011-től kezdve viszont a pénzügyi szervezetek különadójával már nem számolunk.

A társasági adóra vonatkozó előrejelzésünk 2010-re 422 milliárd Ft, azaz 110 milliárd Ft-tal alacsonyabb a márciusinál.³⁰ Ebből több mint 80 milliárd Ft-ot magyaráz a társasági adó 10%-os alsó kulcsának kiterjesztése (-57 milliárd Ft) és a pénzügyi szervezetek különadójának társasági adóalapból való levonhatósága (-24 milliárd Ft). Ezen kívül a 2009. évi bevallások feldolgozott adatai szerint a társasági adó visszaigénylések meghaladják előzetes várakozásainkat, ami – még a márciusinál némiképp jobb makrogazdasági környezet ellenére is – tovább mozdítja lefelé a 2010. évre vonatkozó pénzforgalmi előrejelzésünket.

A társasági adó módosítása 2011-ben közgazdasági eredményszemléletben – a 2010-es 57 milliárd Ft helyett – már 120 milliárd Ft bevételkiesést jelent. Ezt ellensúlyozza egyrészt az időközben meginduló gazdasági fellendülés, másrészt az, hogy a pénzügyi szervezetek különadójának levonhatóságával 2011-ben már nem számolunk (mivel az adóbevétellel sem), így e hatások eredőjeként 2011-ben lényegében a 2010-essel azonos szinten marad az eredményszemléletű társaságiadó-bevétel. A pénzforgalmi bevétel viszont jelentősen, 80 milliárd Ft-tal nőhet, mert a speciális adófizetési szabályok miatt 2011-ben a 2010-esnél már jóval kevesebb, csupán kb. 65 milliárd Ft visszaigényléssel számolunk. 2012-től kezdve a társasági adóból származó bevételek egyenletesen, a makropályából becsült profittömeeggel közel arányosan nőnek.

A társas vállalkozások idén megszüntetett különadója miatt – mint már márciusi anyagunkban is felhívtuk rá a figyelmet – jelentős (25 milliárd Ft-os) visszaigényléssel kell számolni 2010-re, bár erre (negatív) előirányzatot a költségvetés nem tartalmaz. Márciusi helyzetértékelésünket megerősítik a különadó-visszaigénylést tartalmazó előzetes társaságiadó-bevallási adatok, valamint az a tény is, hogy a társasági különadó számla halmozott pénzforgalmi egyenlege júliusban (jelentős tárgyhavi kiutalással) már negatívvá vált.

Az egyszerűsített vállalkozói adó esetében márciusban alulbecsültük a gazdasági dekonjunkcióra elhúzódásának hatását és annak hatását is, hogy az év eleji kulcsemelés miatt a vállalkozások számláik egy részét előző év decemberére vitték át. Az első két negyedévi pénzforgalmi adat alapján – a bevételek szokásos szezonálisitását is figyelembe véve – jelenleg 18 milliárd Ft-tal alacsonyabb eva-bevételre számítunk 2010-re, mint márciusban (a mostani előrejelzésünk egyébként csak 2 milliárd Ft-tal tér el az elfogadott költségvetés előirányzatától). 2011-től kezdve eva-kivetítésünk jelentősen alacsonyabb a márciusinál, amit nagyobb részben az alacsonyabb 2010-es bázis magyaráz.

³⁰ Összességében tehát már 187 milliárd Ft-tal kisebb a költségvetésben elfogadott tervszám nál.

A 2010-re vonatkozó bányajáradék-prognózisunk – a vártnál magasabb olajár és az első hét havi, általunk egyszerinek tekintett sapkagáz-kitermelés³¹ miatt – a márciusi előrejelzésünkhöz és a költségvetési előirányzathoz képest is több mint kétszeres, 109,3 milliárd Ft. (A magas várakozást alátámasztja, hogy az első hét hónapban 69 milliárd Ft folyt be.) A magasabb olajár miatt a 2011–2014-es időszakban is nagyobb bányajáradék-bevételekre számítunk, mint márciusban

A *fogyasztáshoz kapcsolódó adók* területén a korábban feltételezettnél kedvezőtlenebb első féléves üzemanyag-fogyasztási és újautó-eladási adatok alapján a jövedéki adóban 53 milliárd Ft-tal (5,9%-kal), a regisztrációs adóban pedig 8 milliárd Ft-tal (22,5%-kal) kevesebb bevételt várunk 2010-re, mint amire márciusban számítottunk. Mivel a márciusi jövedéki és regisztrációs adóra vonatkozó előrejelzésünk közel volt a költségvetésben szereplőhöz, ezért jövedéki adóban jelenleg 53 milliárd Ft, regisztrációs adóban pedig 12 milliárd Ft elmaradást várunk a költségvetéshez képest. Az alacsonyabb 2010-es bázis a teljes időhorizonton jelentősen csökkenti márciushoz viszonyítva a jövedékiadó-kivetítésünket

Általános forgalmi adóból a magasabb vásárolt fogyasztás és az éven belüli folyamatok miatt 25 milliárd Ft-tal több bevételre számítunk 2010-re előző kivetítésünkhöz képest, a költségvetéshez viszonyítva pedig 35 milliárd Ft a többlet. A változást elsősorban az okozza, hogy a bruttó befizetések és visszautalások szezonálisan igazított havi idősorai alapján a nettó áfa-bevételek az első hét hónapban túlteljesültek. Áfa-előrejelzésünk az egész időhorizonton némiképp magasabb, mint márciusban.

Bár a munkapiac bér- és létszámdinamikájáról alkotott képünk március óta érdemben nem változott, a *személyi jövedelemadó és a nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulékok* 2010-re vonatkozó előrejelzése enyhén lefelé módosult. Az szja-befizetések 2010 első felében kismértékben elmaradtak a bértömeg-dinamika alapján (és a bevételek szokásos szezonális alakulása alapján) várttól, és a visszautalások is meghaladták az előrejelzésünket, ezért az idei évre várt szja-bevételt (a magánszemélyek különadójával együtt) 20 milliárd Ft-tal, 1821 milliárd Ft-ra csökkentettük. Ezzel előrejelzésünk már 64 milliárd Ft-tal alacsonyabb a költségvetési tervszámnál. Hasonlóan a járulékbételek legnagyobb részét kitevő munkaadói nyugdíjbiztosítási járulék első félévi alakulása azt mutatja, hogy márciusi feltételezésünk – miszerint az effektív járulékkulcs³² 2009-ről 2010-re már nem csökken tovább – optimistának bizonyult, és ennek eredményeként a főbb járuléktételek előrejelzését 22 milliárd Ft-tal lefelé módosítottuk.

A személyi jövedelemadó az alacsonyabb 2010-es bázis miatt a további években is alacsonyabb, mint a márciusi kivetítésben. A járulékbételek esetében viszont azt feltételezzük, hogy az effektív járulékkulcs a gazdasági növekedés élénkülésével fokozatosan emelkedik hosszú távú értékére, ezért a márciusi kivetítésünkhöz képesti rés bezáródik 2014-re.

³¹ A sapkagáz kőolajtelepek felett elhelyezkedő speciális földgáztípus.

³² Az effektív járulékkulcs a ténylegesen befolyó járulékbételek és a nemzetgazdasági bértömeg hányadosa.

A Munkaerő-piaci Alapot megillető hozzájárulások között a *rehabilitációs hozzájárulásra* vonatkozó előrejelzésünk – az első hét hónap vártnál jóval alacsonyabb szezonális teljesülése alapján – jelentősen, 9 milliárd Ft-tal alacsonyabb a márciusihoz képest, és ez a szinteltolódás részben megmarad a teljes kivetítési horizonton.

Végezetül, a vártnál kevesebb *illetékbevétele* folyt be 2010 első félévében. Ennek legfőképpen az az oka, hogy az ingatlanvagyonnal rendelkező társaságok vagyoni betétének adásvételéhez fűződő új illetékfajtából a vártnál jóval kevesebb bevétel keletkezett. Ezért a központi költségvetés 2010. évi illetékbevételeinek előrejelzését 29 milliárd Ft-tal, 78 milliárd Ft-ra csökkentettük, és ez a csökkentés kihat a teljes kivetítési horizontra.

A *külső kiadások területén* az előrejelzési módszertanunkban március óta végrehajtott változtatások és a külső tételek körének megváltozása a 2010-re vonatkozó előrejelzésünket csak igen kismértékben befolyásolta. Ugyanakkor 2011–2014-ben – részben a halmozódás, részben az intézkedésekből fakadó makrogazdasági sokkok hatására – jelenlegi alappályánk folyamatosan távolodik a márciusitól. A 2011–2014 közötti időszakban a 2010. évi intézkedések áthúzódó és halmozódó hatásai miatt illetve a módosult makrogazdasági prognózis miatt összesen 60-80 milliárd Ft-tal csökkent a külső – az MNB veszteségtérítés nélkül számított – kiadások nagysága.

A 2010-es *családi támogatásokra* vonatkozó előrejelzésünk márciusihoz képest lényegében változatlan maradt, így a 2010. évi költségvetési előirányzathoz képest mutatózó kismértékű – 1,1%-os – negatív eltérés továbbra is fennáll. A családpótlék-kiadásokban 2010-ről 2011-re 2,7%-os csökkenést várunk, amelynek két, nagyságrendjét tekintve hasonló jelentőségű oka van: a 0-18 éves lakosság létszámának csökkenése, a tanulóakra vonatkozó jogosultsági korhatár 23-ról 20 évre csökkentése. A gyesben részesülők létszáma az év első felében fokozatosan emelkedett különösen a dunántúli megyékben – feltételezhető, hogy ez az állásvesztésekkel lehet összefüggésben, ezért a válság elmúltával a trend megszűnhet, vagy akár vissza is fordulhat.

A *terhességi és gyermekágyi segély* és a *gyermekgondozási díj* esetében a technikai kivetítéseket kismértékben felfelé módosítottuk, figyelembe véve az első félév teljesülési adatait és az éven belüli szezonális lefutást.

A munkanélküliség idejére folyósított *passzív (munkanélküliségi) ellátások* teljesülését a márciusi számításoknál 6,8%-kal – mintegy 10 milliárd forinttal – alacsonyabb szinten várjuk. Ezt az eltérést egyrészt az indokolja, hogy a munkanélküliek számára vonatkozó előrejelzés kisebb lett, másrészt a passzív ellátásban részesülők munkanélküliekhez viszonyított aránya jelentősebb mértékben esett vissza, mint azt márciusban feltételeztük. A tételre vonatkozó várakozásaink a módosítást követően megegyeznek a költségvetési előirányzattal. Ennek a folyamatnak köszönhetően 2011-ben az ellátások szintje továbbra is alacsonyabb lesz, mint azt márciusban vártuk. Jelenlegi becslésünk 2012–2014-re meghaladja a korábbi értékeket, aminek jelentős része a munkanélküliségre vonatkozó pesszimistább várakozásainkból fakad.

A *táppénzkiadások* számításában jelentős módszertani fejlesztéseket hajtottunk végre, amelyek következtében a passzív (állásvesztés utáni) táppénzt más ellátásoktól elkülönítve, és az eddigiektől eltérő hatásokból levezetve vetítettük ki. E változás az MKKT saját becslését 5,9 milliárd forinttal (6,3%-kal) csökkentette márciushoz képest, a költségvetési törvényhez képesti eltérést pedig 8,4 milliárd forintra növelte. A 2010 utánra feltételezett kiadáscsökkenést – a módszertani fejlesztés mellett – a makrogazdasági feltételekből fakadó alacsonyabb bérdinamika és a korábban feltételezettnél lassabban növekvő fajlagos ellátások indokolják.

A *nyugdíjkiadások* várható nagyságát kismértékben – 0,2%-kal – módosítottuk lefelé az év közepéig ismertté vált tényadatok és az intézkedések közvetett hatásainak eredőjeként. Az így 6,3 milliárd forinttal alacsonyabbra várt nyugdíjkiadások és a költségvetési előirányzat közötti szerény eltérés tovább csökkent. Az év hátralévő részében nem látunk nyugdíjkiadások alul- vagy felülteljesülését valószínűsítő gazdasági vagy demográfiai folyamatot, hozzátéve, hogy a nyugdíjba vonulás feltételeit érintő későbbi változások az új megállapítások számát némileg eltéríthetik a várttól. A 2011 és 2014 közötti időszak esetében korábbi várakozásainknál 1,3-1,4%-kal alacsonyabb nyugdíjkiadásokat valószínűsítünk. Várakozásainkat elsősorban a módosult makrogazdasági feltételezésekre épített és a kivetítési horizonton halmozódó, évről-évre alacsonyabb mértékű nyugdíjindexálás befolyásolja. A makrogazdasági folyamatok indexáláson keresztül ható kiadáscsökkentő hatását 2010-ben még nem, 2011 és 2014 között viszont már figyelembe vesszük. Ennek oka az, hogy a már meghirdetett és januárban végrehajtott nyugdíjemeléssel utólagos – lefelé történő – korrekciójára nincs lehetőség. A módosított feltételezések a 2011–2014-es időszakban 35 és 45 milliárd forinttal csökkentik a nyugdíjkiadások márciusi kivetítés szerinti nagyságát.

A *bérgarancia-kifizetéseket* új, a korábinál megalapozottabb módszerrel becsültük meg és a jelen kiadványban először külön is feltüntettük. Várakozásaink szerint a tétel jelentős mértékben – 24%-kal, vagyis 1,9 milliárd forinttal – a költségvetésben szereplő terv alatt marad.

Az *MNB veszteségtérítése* a 2010-es költségvetést nem terheli, hiszen a jegybank 2009-ben 65,5 milliárd Ft eredményt ért el, így eredménytartaléka 75 milliárd Ft-ra emelkedett. Várakozásunk szerint 2011–14 között csak egyszer, 2012-ben, 3,9 milliárd Ft értékben kerül sor költségvetési veszteségtérítésre.³³ A márciusi technikai kivetítésünkben 2011-14 között minden évben számítottunk költségvetési térítésre. A sokkal kedvezőbb jegybanki eredménypálya mögött két fő ok áll: egyrészt a hozamprognózis alapján a teljes kivetítési horizonton csökkent a devizatartalék és kéthetes kötvényállomány közti hozamkülönbség, ami a nagy állományok miatt jelentősen javítja a bank eredményességét minden évben. Másrészt rövid távon az is fontos tényező, hogy az idei év első félévének folyamatai sokkal kedvezőbben alakultak, mint azt a márciusi kivetítésben feltételeztük, elsősorban a devizatartalékok részleges piacra vezetésével elért árfolyamnyereség miatt.

³³ A forintárfolyam kiegyenlítési tartalék feltöltésére sem lesz szükség a 2014-ig tartó kivetítés horizontján. A deviza értékpapírok kiegyenlítési tartalékára pedig nem adunk előrejelzést, így az esetleges feltöltési kötelezettségre sem.

A *nettó kamatkiadás* jelen kivetítésünk szerint 2010-ben várhatóan 973,4 milliárd Ft lesz, ami a – kamatkockázati tartalékot nem tartalmazó – költségvetési előirányzattól mintegy 75 milliárd Ft-tal marad el, ennek megfelelően a költségvetési törvényben szereplő 50 milliárd Ft-os kamatkockázati tartalékot nem kell felhasználnia a kormánzatnak. A márciusi kivetítésben szereplő nettó kamatkiadásokhoz képest is alacsonyabb adósságszolgálatot valószínűsítünk a 2010–2014 közötti kivetítési időszakra. Ennek fő oka, hogy kedvezőbb pénzügyi környezettel számolunk, mint a márciusi kiadványban. Az elsődlegesegyenleg-pálya két kivetítés közti változásának hatása elenyésző az adósságfinanszírozási költségeire.

Márciusi kivetítésünkben 2010-re vonatkozóan változatlan formában vettük át a *belső tételekre* elfogadott törvényi előirányzatokat. Mostani elemzésünkben publikált becslésünk összességében csak nagyon kis mértékben – bár eltérő szerkezetben – mintegy 5 milliárd Ft-tal – kedvezőbb egyenlegre vezet.³⁴ Az okok a következők. A felülről nyitott előirányzatok és a közvetlenül kiadásra át nem csoportosítható bevételek egyenlegét az elkülönített állami alapokkal együtt összességében mintegy 103 milliárd Ft-tal rosszabbra várjuk a tervszámokhoz képest. A zárt előirányzatok esetében több mint 150 milliárdos túlfutás valószínűsíthető, de ennek csak egy része valósítható meg feltételezésünk szerint: kb. 60%-a az általános és céltartalék felhasználásából (kb. 90 milliárd Ft), míg közel egynegyede a felhalmozott maradványállományok általunk becsült csökkenésével (kb. 43 milliárd Ft). A többletköltségre irányuló nyomás fennmaradó része (20 milliárd Ft) a költségvetési intézmények szállítóknál fennálló tartozásainak növekményében fog lecsapódni. Tekintve, hogy a felhasznált tartalékokból finanszírozott túlköltségek nem rontják a költségvetés hiányát, összességében mintegy 143 milliárd Ft deficittöbbletre jutunk, amit teljes mértékben ellensúlyoz a jogszabályok értelmében idén fel nem használható stabilitási és kamatkockázati tartalék együttesen 148 milliárd Ft-os értéke. A kettő különbségeként adódik az elfogadott költségvetési előirányzatokhoz képesti 5 milliárd Ft körüli többlet.

³⁴ Fontos hangsúlyozni, hogy a kivetítésünk során azzal a technikai feltételezéssel éltünk, hogy a júniusban meghozott megtakarítási intézkedések (1132/2010 Kormányhatározat) 100%-ban kikényszeríthetők. A várt kiadáscsökkentés megvalósulását azonban komoly kockázatok övezik. Például a 2004. évi zárolások hatásosságát vizsgáló empirikus elemzésünk során azt találtuk, hogy egy egység zárolásakor 0,46 egység kiadáscsökkenés figyelhető meg a központi költségvetési szerveknél.

6. KERETES ÍRÁS

Módszertani fejlesztések a márciusi kivetítéshez képest

Márciusi anyagunkhoz képest több területen is finomodott az adóbevételek kivetítésének módszertana. Az APEH-hel folytatott együttműködés eredményeként a személyi jövedelemadó és a társasági adó modellezésében is támaszkodunk mikroszintű (tehát egyénekre és vállalatokra vonatkozó) bevallási adatokra. Az szja-ban az adójóváírás számításához használjuk az egyéni szintű adatokat, ami azért ad pontosabb eredményt a korábbi, aggregált alapokon nyugvó előrejelzésünkhöz képest, mert figyelembe tudjuk venni az év tört részében dolgozókat. (Az adójóváírás maximális összege függ a ledolgozott hónapok számától.)

A társasági adó elemzésében jelenlegi módszertanunk ugyancsak részben vállalati szintű adatokra támaszkodik. Ez több szempont miatt is pontosabb előrejelzést tesz lehetővé. Egyrészt 2010-től több vállalat adózhat a 10%-os társaságiadó-kulcs szerint. Annak modellezése, hogy a vállalatok mely köre válik jogosulttá, elsősorban vállalati szintű adatokkal lehetséges. Másrészt a társasági adóval kapcsolatos adókedvezmények és adómentességek is jelentősen eltérnek az egyes cégek között, így ezeket sem lehet pontosan megragadni aggregált adatok segítségével. Továbbá a mikroszintű adatok segítségével lehet elemezni annak a következményeit, hogy egyes cégek veszteségesek.

A makroszintű adatokat használó adómódszertanainkban is történtek március óta jelentősebb fejlesztések. A 2010 első hónapjaiban befolyt adóra vonatkozó információt minden nagy tétel előrejelzésébe precízen beépítettük. Az szja területén külön vizsgáljuk a befizetéseknek az éven belül becsült bértömeghez viszonyított alakulását és a kiutalásokat. Hasonlóan figyelemmel kísérjük az éven belüli járulékbefizetések bértömeghez viszonyított alakulását is. Az általános forgalmi adó esetében szezonálisan igazítjuk külön a befizetéseket és külön a visszautalásokat, és ennek tükrében elemezzük, hogy az éven belüli folyamatok összhangban vannak-e éves előrejelzésünkkel.

Az általános forgalmi adó modellezésében márciusban a vásárolt fogyasztást, a lakossági beruházásokat és a kormányzat áru- és szolgáltatás-vásárlását használtuk adóalapként; ezt most kiegészítettük a kormányzati beruházások általunk készített becslésével. Az adóalap pontosabb közelítéséhez szükséges adórés becslését is pontosítottuk a lakossági beruházások területén a KSH lakásstatisztikai adatainak felhasználásával.

A munkaadói nyugdíjjárulék effektivitási rátáját a 2011-2014 közötti időszakban nem lineárisan jelezzük előre, hanem az empirikus adatokkal összhangban a kibocsátási rés alakulásához kötjük.

A kiadási tételek módszertanának változásai részben a felhasznált adatok részletesezettségének illetve az ezekből becsült paraméterek, részben a kiadások alakulását magyarázó változók módosításával függnek össze.

A munkanélküli ellátások esetén változás, hogy külön becsültük meg az ellátási arányt az egymást követő ellátási szakaszokra. Ez lehetővé tette annak figyelembe vételét, hogy a különböző ellátás-típusokba eltérő késleltetéssel „érnek be” a válság következtében munkanélkülivé vált csoportok.

A táppénzkiadások előrejelzése jelentősen módosult, mivel a passzív (állásvesztés utáni) és nem passzív táppénzen töltött napokat elkülönítve számítjuk ki. A passzív táppénzes esetek számát a munkanélkülivé válók várható létszámából, míg a nem passzív táppénzes eseteket a foglalkoztatotti létszámából vezettük le.

A nyugdíjkiadások előrejelzése alapvetően nem változott meg, azonban az eddigi ötéves kohorszok helyett koréves adatokra alapoztuk létszám-előrejelzésünket, ami a nyugdíjkorhatár körüli életkorokra pontosabb előrejelzést tesz lehetővé.

Melléklet

M1. Javaslat a külső tételek listájára

M1. táblázat: Javaslat a külső tételek listájára

A költségvetési tétel alapjául szolgáló törvényi rendelkezés (és az ezt esetenként kiegészítő minimálbért és öregségi nyugdíjminimumot meghatározó kormányrendelet)	Költségvetési tétel megnevezése
1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről 20. § (4)	Közúti bírságbevételek
1990. évi XCIII. törvény az illetékekről	Lakossági illetékek
1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 24–30. §	Álláskeresési támogatások
1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 41/A–42/A §	Rehabilitációs hozzájárulás
1991. évi LXXXII. törvény a gépjárműadóról 17/A–17/G. §	Cégautó-adó
1991. évi XXXIV. törvény a szerencsejáték szervezéséről 32–35. §	Játékadó
1992. évi XXII. törvény a Munka törvénykönyvéről 183. §	Kártérítési járadék
1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról 20. §	Bányajáradék
1994. évi LXVI. törvény a Bérgarancia Alapról 1–15. §	Bérgarancia-kifizetések
1994. évi LXVI. törvény a Bérgarancia Alapról 1–15. §	Bérgarancia-támogatás törlesztése
1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról	Személyi jövedelemadó
1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek termékdíjáról 11–13. §, valamint a 2. számú melléklet	Csomagolóeszközök termékdíja
1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek termékdíjáról 16–17. §, valamint az 5. számú melléklet	Kenőolajok termékdíja
1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek termékdíjáról 18–19. §, valamint a 6. számú melléklet	Akkumulátorok termékdíja
1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek termékdíjáról 19/C–19/D §, valamint a 8. számú melléklet	Reklámhordozó papírok termékdíja
1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek termékdíjáról 19/E. §, valamint a 9. számú melléklet	Elektromos és elektronikai berendezések termékdíja
1995. évi LVI. törvény a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek termékdíjáról 9–10. §, valamint az 1. számú melléklet	Gumiabroncs-termékdíjak
1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról 5–24. §	Társasági adó
1997. évi LXXIV. törvény az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről 3. § (2) a) és a törvény melléklete	Közteherjegy után befolyt járulék
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 18. §	Korkedvezmény-biztosítási járulék
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 18. § (4)	Munkáltatói táppénz-hozzájárulás
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 18-19. §	Biztosított által fizetett nyugdíjjárulék
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 18-19. §	Munkáltatói nyugdíjbiztosítási járulék

A költségvetési tétel alapjául szolgáló törvényi rendelkezés (és az ezt esetenként kiegészítő minimálbért és öregségi nyugdíjminimumot meghatározó kormányrendelet)	Költségvetési tétel megnevezése
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 18–20. §	Biztosított egészségbiztosítási járulék
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 18–20. §	Munkáltatói egészségbiztosítási járulék
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 24–26. §	Egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék Munkaerő-piaci Alapot megillető hányada
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 34–39. §	Megállapodás alapján fizetők járuléakai
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 39. §	Egészségügyi szolgáltatási járulék
1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 23–36. § 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról	Rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj
1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 37–43/A. §, 68. §; 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 5–13. § és 34–39. §	Megállapodás alapján fizetők járuléakai
1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 44–61. § 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról	Hozzártározói nyugellátás
1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 7–22. § 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról	Öregségi nyugdíj
1997. évi LXXXII. törvény a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról 123. § (6) és (8).	Magánnyugdíjpénztárak átutalásai, pénztártagok visszalépése
1997. évi LXXXII. törvény a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról 23. § (1)	Magánnyugdíjpénztárak átutalásai, rokkantsági nyugellátás
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 40–42. § 295/2009. (XII. 21.) kormányrendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról	Terhességi-gyermekágyi segély
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 42/A–42/D 295/2009. (XII. 21.) kormányrendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról	Gyermekgondozási díj
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 43–49. § 295/2009. (XII. 21.) kormányrendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról	Táppénz
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 57–60. §	Baleseti járadék
1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról 2–5. §	Százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás
1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról 6–9. §	Tételes egészségügyi hozzájárulás

A költségvetési tétel alapjául szolgáló törvényi rendelkezés (és az ezt esetenként kiegészítő minimálbért és öregségi nyugdíjminimumot meghatározó kormányrendelet)	Költségvetési tétel megnevezése
1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról 25. § (1), illetve 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról 11. §	Gyermeknevelési támogatás
1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról 25. § (2) 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról 11. §	Gyermekgondozási segély
1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról 7. § (2) és 11. § 2009. évi LXXIX. törvény a gyermekek védelméről; 1997. évi XXXI. törvény a gyámügyi igazgatásról	Családi pótlék
1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról, 31. § 168/1997. (X. 6.) kormányrendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról	Anyasági támogatás
1998. évi XXVI. törvény a fogyatékosok jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 22–23. § 168/1997 kormányrendelet 11. §	Fogyatékosági támogatás és a vakok személyi járadéka
2001. évi LVIII. törvény a Magyar Nemzeti Bankról 65. §	MNB-vesztéség
2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról 1–29. §	Egyszerűsített vállalkozói adó
2003. évi CX. törvény a regisztrációs adóról	Regisztrációs adó
2003. évi CXXVI. törvény a közösségi vámjog végrehajtásáról 7–7/B. §	Egyéb lakossági adók, egyéb vámbefizetések utólagos elszámolásából
2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól	Jövedéki adó
2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól 64–71. §	Bérfőzési szeszadó
2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról 1–27. §	Gazdasági társaságok egyéb befizetései
2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról 1–27. §	Energiaellátók jövedelemadója
2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról 1–27. §	Környezetterhelési díj
2003. évi LXXXVI. Törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról	Szakképzési hozzájárulás
2003. évi LXXXVIII. törvény az energiaadóról 1–11. §	Energiaadó
2003. évi XC. törvény a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról 2. § (a)	Innovációs járulék
2006. évi LIX. törvény 2006. évi LIX. törvény az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járadékról 4. §	Hitelintézeti járadék
2006. évi LIX. törvény az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járadékról	Magánszemélyek különadója
2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról	Általános forgalmi adó
2007. évi LXXXIV. törvény a rehabilitációs járadékról 4. §	Rehabilitációs járadék
2007/436/EK, Euratom tanácsi határozata	EU költségvetéséhez való hozzájárulás, brit korrekció
2007/436/EK, Euratom tanácsi határozata	Cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése
2007/436/EK, Euratom tanácsi határozata	Hollandia és Svédország számára teljesítendő bruttó csökkentés
2007/436/EK, Euratom tanácsi határozata	Vámbeszedési költség megtérítése
2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat és az 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelete	Áfa alapú hozzájárulás az EU költségvetéséhez
2007/436/EK, Euratom tanácsi határozat és az 1150/2000/EK, Euratom tanácsi rendelete	GNI alapú hozzájárulás

A költségvetési tétel alapjául szolgáló törvényi rendelkezés (és az ezt esetenként kiegészítő minimálbért és öregségi nyugdíjminimumot meghatározó kormányrendelet)	Költségvetési tétel megnevezése
2009. évi LXXVIII. törvény az egyes nagy értékű vagyontárgyakat terhelő adóról	Egyes vagyontárgyak adója
Törvényjavaslat: T/581 (elfogadva, a köztársasági elnök aláírására vár)	Pénzügyi szervezetek különadója

M2. táblázat: Külső tételnek minősíthető, de a listára nem javasolt tételek

A költségvetési tétel alapjául szolgáló törvényi rendelkezés (és az ezt esetenként kiegészítő minimálbért és öregségi nyugdíjminimumot meghatározó kormányrendelet)	Költségvetési tétel megnevezése
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról, 81–82. §	Erdőfenntartási járulék áthúzódó befizetése
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról, 81–82. §	Erdővédelmi járulék
2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről 21–23. §	Földvédelmi járulék
2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről 24–25., 56–57. §	Földvédelmi és talajvédelmi bírság
1997. évi XLI. törvény a halászatról és a horgászatról 50–51. §	Halvédelmi bírság
1996. évi LV. törvény a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról, 84. §	Vadvédelmi bírság
1996. évi CXXVI. Törvény a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról 1–4. §	1% szja közcélú felhasználása
2003. évi CXXVI. törvény a közösségi vámjog végrehajtásáról 45–46. §, illetve a Tanács 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete a Közösségi Vámkódex létrehozásáról 189–200. cikk	Ügyfélnek visszajáró vámbiztosíték, egyéb vámvisszatérítések
1992. évi XXXII. törvény az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról 10–11. §, 1991. évi XXV. törvény a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról 3. sz. melléklete	Vagyonhiányos kárpótlás
1997. évi X. törvény a Párizsi Békeszerződésről szóló 1947. évi XVIII. törvény 27. cikkében foglaltak végrehajtásáról	Az 1947-es Párizsi Békeszerződésből eredő kárpótlás, kárpótlási jegy
1991. évi XII. törvény egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról, illetve egyes nyugdíj-kiegészítések megszüntetéséről 2. §(3)	Kitüntetésekhez, címekhez kötött pótlékok
1991. évi XII. törvény egyes nyugdíjak felülvizsgálatáról, illetve egyes nyugdíj-kiegészítések megszüntetéséről 2. §(3)	Tudományos fokozattal rendelkezők nyugdíj-kiegészítése
1992. évi LII. törvény a nemzeti gondozásról 1–7. §	Nemzeti gondozotti ellátások
2004. évi CVI. törvény a Kiváló Művész, az Érdemes Művész és a Népművészet Mestere járadékáról 4. §	Kiváló és érdemes művészek, népművészet mesterei járadéka
1994. évi LXIV. törvény a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről 13–13.B§ 1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról 7–22. §	Polgármesterek nyugdíja és közszolgálat járadéka
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 22. §	Utazásiköltség-térítés
Európai Tanács 1408/71/EGK és 574/72/EGK sz. rendeletei, 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 27–28. §	EU-tagállamokkal kapcsolatos elszámolások
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 27–28. §	Nem EU-tagállamokkal kapcsolatos elszámolások
1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól 27–28. §	Külföldi sürgősségi gyógykezelés

M3. táblázat: Javaslat a külön kezelt külső tételek listájára

A költségvetési tétel alapjául szolgáló törvényi rendelkezés (és az ezt esetenként kiegészítő minimálbért és öregségi nyugdíjminimumot meghatározó kormányrendelet)	Költségvetési tétel megnevezése
2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról 4/A–5. §	Járulékkedvezmény megtérítése
1996. évi CXVI. törvény az atomenergiáról 64. §	Költségvetési támogatás
1993. évi XXIII. törvény a Nemzeti Kulturális Alapról 4. §	Játékadó Nemzeti Kulturális Alapot megillető része
1996. évi XLIII. törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról 181–192/A. §, 2001. évi XCV. törvény a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról 203–215. §	Rendvédelmi szervek és a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai kedvezményes nyugellátásainak kiadásaihoz hozzájárulás
2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról 4/A–5. §	Munkaerő-piaci Alap általi megtérítések az Egészségügyi Alapnak
1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről 26. §	A gyedben részesülők utáni nyugdíjbiztosítási járulék címen az Egészségügyi Alaptól átvett pénzeszköz

M2. A külső tételek egyenlege

M4. táblázat: Külső tételek pénzforgalmi szemléletben, 2010–2014 (milliárd Ft)

	2010	2011	2012	2013	2014
KÜLSŐ BEVÉTELEK					
Gazdálkodó szervezetek befizetései					
Társasági adó*	421,8	504,3	547,8	553,4	590,5
<i>Memo: Társasági adó pénzforgalmi korrekciója*</i>	-74,5	6,9	22,4	-1,4	6,5
Hitelintézeti járadék	12,6	12,6	12,6	12,6	12,6
Pénzügyi szervezetek különadója	190,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Cégautó-adó	26,3	27,1	27,9	28,7	29,6
Energiaellátók jövedelemadója	24,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Társas vállalkozások különadója	-25,4	-1,0	0,0	0,0	0,0
Egyszerűsített vállalkozói adó	184,3	190,3	196,6	203,1	209,7
Ökoadók	26,1	26,8	27,6	28,4	29,3
Bányajáradék	109,3	87,3	93,0	92,7	92,1
Játékadó	57,1	56,7	56,5	56,4	56,3
Egyéb befizetések	32,7	33,8	36,0	39,2	43,7
Egyéb külső központosított bevételek	26,2	26,9	27,8	28,8	29,6
Fogyasztáshoz kapcsolt adók					
Általános forgalmi adó	2339,7	2481,3	2635,9	2806,3	2990,5
Jövedéki adó	839,5	857,1	874,7	892,4	911,7
Regisztrációs adó	27,2	34,6	44,0	55,9	71,0
Lakosság befizetései					
Személyi jövedelemadó és magánszemélyek különadója	1821,6	1773,4	1864,1	1986,7	2121,3
Adóbefizetések	3,1	0,5	0,5	0,5	0,5
Illeték befizetések	77,9	70,2	77,4	86,8	99,3
Egyes vagyontárgyak adója	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	8,5	9,1	9,9	10,8	11,8
Munkaerő-piaci Alap					
Szakképzési hozzájárulás	45,3	47,6	50,5	53,4	56,7
Rehabilitációs hozzájárulás	53,7	68,5	67,3	67,3	67,3
Egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék Munkaerő-piaci Alapot megillető hányada	175,0	182,0	192,3	201,0	212,2
Bérgarancia-támogatások törlesztése	0,9	1,3	1,0	1,0	1,0
Nemzeti Kulturális Alap					
Játékadó bevétel ötös lottóból	11,7	12,8	13,9	15,0	16,3

* A társasági adó a szabályozásváltozások miatt 2010-ről 2011-re a közgazdasági eredmény-szemléletben szinten marad, azonban a 2009. évi bevallások kiugró visszaigénylései a 2010. évi pénzforgalmat jelentősen csökkentik. Így 2010-ről 2011-re nő a pénzforgalmi szemléletű bevétel.

	2010	2011	2012	2013	2014
Kutatási és Technológiai Innovációs Alap					
Innovációs járulék	23,4	24,6	25,7	26,9	28,1
Nyugdíjbiztosítási Alap					
Munkáltatói és biztosított járulék	2193,3	2292,2	2409,3	2529,0	2658,8
Egyéb járulékok és hozzájárulások	122,9	130,8	134,9	139,1	143,8
Késedelmi pótlék és bírság	10,6	10,8	11,7	13,0	14,5
Egészségbiztosítási Alap					
Munkáltatói és biztosított járulék	594,8	627,7	665,5	704,3	746,4
Egyéb járulékok és hozzájárulások	44,8	46,6	47,9	49,1	50,5
Egészségügyi hozzájárulás	51,8	49,7	52,5	55,3	58,4
Késedelmi pótlék és bírság	3,3	3,3	3,6	4,0	4,5
KÜLSŐ BEVÉTELEK ÖSSZESEN	9536,2	9689,0	10208,5	10741,3	11357,8
KÜLSŐ KIADÁSOK					
Nyugellátások	2903,3	2993,6	3112,2	3202,7	3381,0
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	225,7	232,6	252,0	261,1	275,8
MNB-veszteségtérítés	0,0	0,0	3,9	0,0	0,0
Családi támogatások, szociális juttatások					
Családi támogatások (külsőnek minősülő)	443,7	433,2	426,8	409,6	406,3
Jövedelempótló és kiegészítő szociális támogatások (külsőnek minősülő)	30,7	30,8	31,0	31,0	31,1
Munkaerő-piaci Alap					
Passzív ellátások	143,0	131,6	128,9	121,4	113,9
Bérgarancia kifizetések	6,1	4,9	4,8	4,8	4,9
Egészségbiztosítási Alap					
Táppénz	88,2	93,7	98,0	102,5	107,4
Gyed	92,7	94,2	94,4	95,6	97,1
Terhességi-gyermekágyi segély	39,5	40,0	41,2	42,7	44,0
KÜLSŐ KIADÁSOK ÖSSZESEN	3972,8	4054,6	4193,2	4271,4	4461,5
KÜLSŐ TÉTELEK EGYENLEGE	5563,4	5634,4	6015,3	6469,8	6896,2

Az MKKT korábbi elemzései és hatásvizsgálatai

Becslés az *Egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról* szóló 2010. évi T/581. törvényjavaslat külső tételeket érintő költségvetési hatásairól: a benyújtást követően ([pdf](#), 2010.07.07.) és a zárószavazást megelőzően ([pdf](#), 2010.07.21.). Háttéranyag a Költségvetési Tanács becsléseihez ([pdf](#)).

A főbb költségvetési tételek éven belüli alakulása a korábbi évek szezonális ingadozásai alapján ([pdf](#), 2010.03.25.)

Technikai kivetítés 2010-2014 ([pdf](#), 2010.03.25.)

Technikai kivetítés és a költségvetési szabályok számszerűsítése 2011-2012 ([pdf](#), 2009.10.26.)

Jelentés a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvénytervezetről ([pdf](#), 2009.09.25.) A Költségvetési Tanács véleménye a módosító javaslatokról ([pdf](#), 2009.10.16.). A Költségvetési Tanács véleménye további módosító javaslatokról ([pdf](#), 2009.10.26.)

Elemzés a makrogazdasági kilátásokról és a költségvetési kockázatokról ([pdf](#), 2009.08.18.)

A Költségvetési Tanács DSGE modelljének rövid leírása ([pdf](#), 2009.08.18.)

Az MKKT korábbi elemzései és hatásvizsgálatai elérhetők az alábbi honlapokon:

<http://www.mkkt.hu/elemzesek-jelentesek>, és

<http://www.mkkt.hu/koltsegvetesi-hatasvizsgalatok>.